

NOVOBANSKÉ NOVINY

MESAČNÍK OBČANOV MESTA NOVÁ BAŇA A OKOLIA

Ročník XXXIII.

Marec 2024

Číslo 3

zadarmo

www.novabana.sk

Milí Novobančania!

Učíte mi dáte za pravdu, že je veľa dôvodov na pesimizmus, kritizovanie, možno šomranie, ale menej je už dôvodov na radosť. A predsa najväčší dôvod na radosť je ten, ktorý prežívame vo veľkonočnom období, a to je, že Ježiš vstal z mŕtvych, že Ježiš žije. O túto radosť sa chcem s vami podeliť.

KRISTUS Z MŤVÝCH VSTALI

Kristus z mŕtvych vstal!

Lebo smrť nemohla premôcť Toho, ktorý je sám život!

Kristus z mŕtvych vstal, lebo hrob nemohol podržať si život v sebe. Z mŕtvych vstal, aby priniesol vykúpenie.

Z mŕtvych vstal, lebo mal ešte mnoho vykonať.

Z mŕtvych vstal, lebo mal založiť svoju Cirkev!

Z mŕtvych vstal, aby bol neviditeľne jej hlavou!

Z mŕtvych vstal, aby prebýval v srdciach ľudských.

Z mŕtvych vstal, lebo mal dať iným život.

Z mŕtvych vstal, aby bol cestou, pravdou a životom!

Z mŕtvych vstal, lebo chcel s nami prebývať po všetky dni.

Z mŕtvych vstal, aby bol Kráľom kráľov.

Z mŕtvych vstal, aby bol večne s nami.

Z mŕtvych vstal, aby bol našim Bohom i Spasiteľom.

Kristus žije! Ak On žije – tak aj my budeme žiť!

Ak On z mŕtvych vstal – tak aj my z mŕtvych vstaneme.

A túto radosť nám nikto nezvezme.

Všetkým vám želim milostiplné veľkonočné sviatky, plné nádeje a radosť z Kristovho zmŕtvychvstania.

váš farár Mons. Peter Mišík

**Súkromná zbierka
starožitných
televízorov a rádii**

str. 5

**O2 Športová akadémia Mateja Tótha
- šport je hra, hra je šport**

str. 12

28. marec – Deň učiteľov

Tento sviatok je oslavou práce všetkých pedagogických zamestnancov, ktorých práca je poslaním, preto si zaslúžia za svoje znalosti, trpezlivosť a obetu našu úctu a poďakovanie.

Milí učiteľia, prajem vám veľa zdravia, pedagogického optimizmu, pracovných úspechov a osobného šťastia!

Mgr. MVDr. Branislav Jadud, PhD., MBA
primátor mesta

8. marec – Medzinárodný deň žien

Pri tejto príležitosti všetkým ženám prajem život plný úprimnej lásky, zaslúžilej úcty a dostatok pozornosti každý jeden deň!

Mgr. MVDr. Branislav Jadud, PhD., MBA
primátor mesta

**Meleková
DIVADELNÁ
Nová Baňa**

Regionálna súťažná prehliadka
neprofesionálneho divadla

18. - 21. 3. 2024 Kino Vatra

str. 2

V oblasti odpadového hospodárstva máme prvé čísla za rok 2024

V oblasti odpadového hospodárstva sú k dispozícii prvé čísla roka 2024, a to konkrétne za mesiac január. V mesiaci január vzniklo v našom meste 111,56 ton zmesového komunálneho odpadu. V januári 2023 bolo pre porovnanie zmesového komunálneho odpadu 128,48 ton. Došlo teda k pomerne výraznému poklesu, čo je veľmi dobrý začiatok roka, a verím, že v tomto trende budeme pokračovať aj naďalej. Sledujeme aj biologicky rozložiteľný kuchynský odpad BRKO, ktorý je zbieraný do hnedých nádob, ktoré sú rozmiestnené v uzavretých kontajnerových státiach pri bytových domoch. Množstvo BRKO bolo v januári 2023 3,2 tony a v januári 2024 to bolo 4,8 tony. Zároveň je povinnosťou samospráv do konca februára zverejniť úroveň vytriedenia komunálnych odpadov. Tento dokument je zverejnený na elektronickej tabuli na web stránke mesta a aj v aktualitách. Uvádza sa tu, že za rok 2023 sme dosiahli úroveň vytriedenia KO na 40,55%. To nás oprávňuje čerpať dotáciu z Enviroföndu, ktorá je dostupná pri triedení, ktoré presahuje 33%. Zároveň sme povinní hradiť tzv. zákonný poplatok za uloženie odpadu na skládku, ktorý je stanovený v kategórii od 40% do 50% na 18 EUR za tonu. Takúto úroveň sme mali aj v roku 2023, čiže výšku poplatku sme zachovali a verím, že postupne, hlavne znížením objemu KO, sa nám podarí zvýšiť aj mieru vytriedenia v roku 2024.

Aktuálne informácie v súvislosti s rekonštrukciou vodnej nádrže Tajch

Na konci februára bolo vyhodnotených verejných obstarávaní na zhotoviteľa rekonštrukcie VN Tajch, čomu predchádzalo dlhé obdobie oslovovania uchádzačov s požiadavkami na doplnenie, resp. vysvetlenie ich ponúk. Ponuka od prvého uchádzača bola vyhodnotená ako ponuka s mimoriadne nízkou cenou a v zmysle zákona o verejnom obstarávaní bola odmietnutá. Ponuka č. 2 nespĺňala kritériá, ktoré boli požadované vo výzve, a tiež bola vylúčená. Došlo k vyhodnoteniu ponuky č. 3, ktorá bola úspešná. Bude nasledovať podpis zmluvy o vykonaní diela rekonštrukcie VN Tajch a v prípade, že dôjde k akceptácii tohto vyhodnotenia, tak rekonštrukciu by mala realizovať spoločnosť STRABAG. Zároveň došlo k zintenzívneniu vypúšťania práve preto, aby bola podľa výzvy odovzdaná vypustená VN na rekonštrukciu. V spolupráci so Slovenským rybárskym zväzom je plánovaný aj výlov rýb na víkend 23. a 24. marca 2024. Veríme, že tento tretí pokus o vypustenie bude úspešný aj spolu s výlovom a budeme môcť pristúpiť k samotnej rekonštrukcii. V úvode budeme musieť uzatvoriť zmluvu s Enviroföndom na načerpanie úveru, ktorý je schválený. Ďalej budeme koordinovať všetky práce tak, aby sme zrealizovali túto nevyhnutnú opravu v stanovenom čase a v požadovanej kvalite.

Základná škola Jána Zemana sa teší na nových prváčkov

Jarné mesiace sú už tradične obdobím zápisov do prvých ročníkov budúcich prváčikov. V úvode mesiaca apríl sa bude konať zápis do prvého ročníka aj v Základnej škole Jána Zemana. Tento rok Základná škola Jána Zemana v spolupráci s mestom Nová Baňa a v spolupráci s Materskou školou Nábřežná zorganizovali viacero stretnutí s rodičmi aj deťmi, a to formou diskusií s rodičmi v priestoroch knižnice Základnej školy Jána Zemana alebo formou športového dopoludnia pre škôlkarov v telocvični Základnej školy Jána Zemana a, samozrejme, formou dňa otvorených dverí. Veríme, že poskytnutie maximálnej starostlivosti o deti v Materskej škole Nábřežná a v jej elokovaných triedach prinieslo spokojnosť aj zo strany rodičov, a budeme veľmi radi, ak si títo rodičia vyberú na pokračovanie vo vzdelávaní Základnú školu Jána Zemana. Zriaďovateľom oboch týchto inštitúcií je mesto Nová Baňa a rovnako aj v Základnej škole Jána Zemana sa budeme snažiť zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre rozvoj našich detí.

Zariadenie pre seniorov ÚSMEV už rok patrí mestu

V tomto čísle NN je aj článok venovaný priebehu predošlého roka 2023 v Zariadení pre seniorov Úsmev. Mesto je jeho prevádzkovateľom od 1. 1. 2023. Rád by som poďakoval všetkým, ktorí pracujú v tomto zariadení, a poprial hlavne dobré zdravie klientom tohto zariadenia, o ktorých sa mesto Nová Baňa stará. Myslím si, že prechod od zriaďovateľa Banskobystrický samosprávny kraj na mesto Nová Baňa bol plynulý, a verím, že starostlivosť o klientov je na požadovanej úrovni k ich spokojnosti ako aj k spokojnosti ich rodinných príslušníkov. Tak ako sme avizovali už viackrát a je k tomu prijaté aj uznesenie na mestskom zastupiteľstve, máme ambíciu rozšíriť kapacitu tohto zariadenia formou prístavby k existujúcemu objektu vo vhodnom rozsahu s optimálne nedefinovaným počtom nových miest a počtom pracovníkov tak, aby sme zabezpečili čo najplynulejší chod a čo najlepšiu udržateľnosť tohto zariadenia aj do budúcnosti. Tento projekt je plánovaný prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania ŠFRB a v tejto fáze rokujeme už so spoločnosťami, ktoré spracovávajú dispozičné riešenie a pripravujú rozpočet na túto investíciu.

Mgr. MVDr. Branislav Jaďuď, PhD., MBA, primátor mesta

Meleková DIVADELNÁ Nová Baňa

Regionálna súťažná prehliadka
neprofesionálneho divadla

18. - 21. 3. 2024 Kino Vatra

- 18. 3. pondelok 18.00** **Kolkoviny VIII**
Divadlo pri Kolkárni, Handlová
Kabaret nabitý humorom.
- 19. 3. utorok 19.00** **Ženba**
Divadlo A a Divadlo Shanti, Prievidza
Klasika svetovej komédie a dramatiky od NV.Gogola v súčasnejších realiách.
- 20. 3. streda 18.00** **Serjoža**
DS Šašovčan, Šašovské Podhradie
Veselohra na motívy Divadla Jára Cimrmana.
- 21. 3. štvrtok 18.00** **Meno „neni“ podstatné**
DS ČI-PR-CHA, ZUŠ J. L. Bellu Kremnica
Drama o živote človeka, ktorý slúži politickej moci na motívy diel bieloruskej spisovateľky Svetlany Alexijevičovej.

Zmena programu vzhľadom na

Vstupné na večerné predstavenia 5 €. Predpredaj vstupeniek v Informačnom centre mesta Nová Baňa a pred predstaveniami v Kine Vatra.

www.osvetaziar.sk

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

MESTO NOVÁ BAŇA VÁS POZYVA NA VIDEOPROJEKCIU FILMU

A MĀME, ČO SMĚ CHCELI

SILVESTER 1992

12. apríla 2024 o 19.00 hod.
v Kine Vatra Nová Baňa.

Prístupnosť:
Záner:

nevhodné pre vekovú kategóriu maloletých do 12 rokov
komédia / drama

VSTUP VOLNÝ

Rodinná tragikomédia A máme, čo sme chceli, inšpirovaná skutočným príbehom, sa odohráva počas silvestrovského večera roku 1992, keď sa delilo Česko-Slovensko. V hlavných úlohách sa predávajú Eva Kolářová, Bolek Polívka, Anna Štábová, Ady Hovdu, Jana Kovalčíková, Jan Budař, Jiřič Pechaček, Daniel Fischer, David Hartl a kanadská herečka Rachel Kramer.

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Aktuálne projektové informácie

Spracovanie a odoslanie:

- spracovaná a odoslaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok (NFP):

- **Obnova budovy domu kultúry (KINO VATRA)** vo výške 905-tisíc eur za účelom podpory energetickej efektívnosti a využívania OZE vo verejných budovách.

- odoslané následné monitorovacie správy:

• č.2 **Vypracovanie lokálnej nízkouhlíkovej stratégie v meste Nová Baňa**

• č.3 projektu **Vybavenie učebni v Základnej škole Jána Zemana Nová Baňa**

• č.5 projektu **Obstaranie záhradných kompostérov v meste Nová Baňa** (posledná v období udržateľnosti)

- odoslané vyúčtovanie poskytnutia dotácie Ministerstva kultúry SR **Obnovme si svoj dom: Obnova a reštaurovanie NKP Radnica** (projektová dokumentácia).

Schválené projekty:

- projektový zámer **Archeologické nálezisko základov a kúreniska Potterovho atmosferického stroja, model Potterovho atmosferického stroja vo vonkajšej expozícii a vnútorná expozícia čerpania banskej vody** v sume 800-tisíc eur cez Radu partnerov BBSK (IÚI) a možnosť uchádzať sa o NFP

v pripravovanej výzve v 2. polroku 2024;

- dotácia na **medzinárodnú prezentáciu detského speváckeho zboru Voce Eufonico v Taliansku** v sume 3 000 eur, ktorá sa bude konať v dňoch 22.-27. marca 2024 v Lucca, Taliansko.

Pripravujeme:

- spracovanie žiadosti o dotácie:

- podpory lokálnych komunít
- nákup knižničného fondu do Mestskej knižnice Nová Baňa.

Ďalšie informácie:

- žiadosť **Modernizácia Základnej školy Jána Zemana v meste Nová Baňa** bola mimoriadne zrušená, očakáva sa jej opätovné vyhlásenie, do ktorého sa plánuje mesto zapojiť;

- možnosť podania žiadosti do **Participatívneho rozpočtu mesta Nová Baňa do 31.3.2024**;

- celoročná možnosť zapojenia sa do projektu „**Adoptuj si zastávku v meste Nová Baňa.**“

Všetky aktuálne informácie nájdete v banneri **EUROFONDY/PROJEKTY** na webovej stránke mesta.

PhDr. Lenka Šubová

manažér projektov, komunikácie, propagácie

Ing. Tomáš Polc
konateľ Mestské lesy
Nová Baňa, s.r.o.

Vážení čitatelia,

Dovoľte, aby som sa vám predstavil.

Narodil som sa v Novej Bani, kde aj žijem spolu so svojou rodinou. Keďže som celý život vyrastal v lesníckej rodine, tak moje kroky viedli k štúdiu na Strednej odbornej škole lesníckej v Banskej Štiavnici. Po ukončení strednej školy som ďalej pokračoval v štúdiu na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene. Následne som začal pracovať na Okresnom úrade v Žiari nad Hronom, Odbor pozemkový a lesný - pracovisko Žarnovica, kde som sa zaoberal lesníctvom v Žarnovickom okrese. Nakoľko som bol mladý a chcel som vyskúšať niečo nové, tak som začal spolupracovať s firmou PRAGMA-VITA, s.r.o., kde som sa zaoberal obchodom s drevom. Mojm posledným zamestnaním bola firma KOVACO, s.r.o., kde som pôsobil ako nákupca a predajca. Aj napriek tomu, že uvedená pozícia nesúvisela s mojm nadobudnutým vzdelaním, získal som množstvo skúseností z hľadiska manažérskeho zručností a vôle neustále napredovať. Popri zamestnaní som sa stále venoval lesníctvu, ktoré bolo od detstva súčasťou môjho života. Funkcia konateľa spoločnosti Mestské lesy Nová Baňa, s.r.o. je pre mňa obrovskou výzvou, nakoľko by som chcel zabezpečiť napredovanie spoločnosti a využívanie nových technológií v lesníctve. Za dôležitú úlohu považujem čo najlepšie zhodnotenie drevnej hmoty, ktorá sa vyťažila v našich lesoch, a súčasne podporu turizmu v našej prírode.

Chcel by som sa poďakovať za moje zvolenie a prejavenu dôveru poslancom mesta Nová Baňa. Teším sa na spoluprácu s primátorom nášho mesta, dozornou radou a v neposlednom rade s občanmi mesta Nová Baňa.

Ing. Tomáš Polc
konateľ Mestské lesy
Nová Baňa, s. r. o.

Spolurozhoduj o využití časti financií mesta!

Participatívny rozpočet umožňuje obyvateľom mesta s trvalým pobytom spolurozhodovať o využití časti prostriedkov z rozpočtu mesta. Ide o možnosť vytvoriť pre obyvateľov mesta ako aj pre formálne organizácie a neformálne skupiny so sídlom v Novej Bani alebo ktoré pôsobia v Novej Bani priestor spolupodieľať sa na rozvoji mesta, zlepšiť napĺňanie potrieb a priorit obyvateľov, vťahovať ich do verejného života a diania, napomáhať modernizovať správu vecí verejných, zvýšiť efektívnosť, legitímnosť a transparentnosť verejného rozhodovania.

Finančné prostriedky na rok 2024 v celkovej sume 5 000 eur sú vyčlenené na komunitné projekty s verejnosprospešným účelom a týkajú sa týchto oblastí:

- doprava a komunikácie
- životné prostredie
- kultúra

- šport
- sociálna pomoc a sociálne služby
- história, tradície, folklór
- propagácia, komunikácia a marketing.

Uzávierka podania projektov je do 31.3.2024.

V mesiaci apríl sa uskutoční výber projektov v komisiách pri MsZ a následne schválenie v MsZ. Od mája sa začne realizácia schválených projektov.

Podrobné informácie a spôsob podania projektov je uvedený na webovej stránke mesta v sekcii Participatívny rozpočet.

Participatívny rozpočet vychádza z celosvetovo uznávaného konceptu. Tak neváhaj a zapoj sa do tohto celosvetového trendu práve vo svojom meste!!!

PhDr. Lenka Šubová, manažér projektov, komunikácie, propagácie

Novobanská kvapka

26. marec 2024 /utorok/
od 7.00 hod. do 10.00 hod.

v Základnej umeleckej škole, Nová Baňa.

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Logos: Mesto Nová Baňa, NIS, Slovenský červený kríž, Translačná stanica v Banskej Štiavnici

Banícky fašiang

Banícky fašiang sa v nedeľu 11. februára 2024 uskutočnil v našom radničnom parku už po tretíkrát. Hoci počasie neprišlo, nálada bola pravá fašiangová a účastníkov dostatok. Banícke fašiangy majú u nás v Novej Bani naozaj bohatú históriu a ich začiatok sa traduje už od druhej polovice 14. storočia. Od tohto času sa v Novej Bani konali až do roku 1888, do úplného uzavretia novobanských baní. Neskôr sa banícky fašiang konal už len sporadicky, až úplne vymizol.

Banícky fašiang zorganizovalo mesto Nová Baňa v spolupráci s OZ Nová Baňa a folklórnym súborom Háj. Fašiangový sprievod privítal primátor mesta Nová Baňa Branislav Jaľud, členky FS Háj a predseda OZ Nová Baňa Branislav Medveď.

V programe vystúpil folklórny súbor Háj, nechýbali ani tradičné fašiangové masky, ktoré vyrobil Branislav Medveď s pomocou Martina Mikušku. Podujatie obohatili írski muzikanti z The Cobblestone. Kristián Medveď, člen FS Háj a nádejný člen OZ Nová Baňa, predniesol príbeh baníka Klementa, ktorý napísal Peter Kopernický. O zábavu sa postarala LH Štálanka, ktorá hrala do tanca i do spevu. Na záver nechýbalo tradičné pochovanie basy v hlavnej úlohe s hlavným pochovávacím Martinom Mikuškom za pomoci plačiek, ktoré tentokrát naozaj za basou a končiacim sa fašiangom smútili.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii. V prvom rade mestu Nová Baňa za všestrannú podporu, Dagmar Lachkej, manažérke kultúry a športu mesta Nová Baňa, Andrei Bedenskej a Lenke Šubovej z MsÚ Nová Baňa za pomoc a spoluprácu, Technickým službám mesta Nová Baňa, členom OZ Nová Baňa a FS Háj, muzikantom až z ďalekého Írska, rodine Martina Mikušku a Petra Kopernického za dotváranie fašiangovej atmosféry veselými maskami. Petrovi Adamcovi a penziónu Semmelrock za súčinnosť pri príprave a podávaní chutných zabíjačkových špeciálov, ktorými návštevníkov pohostilo mesto Nová Baňa, Erike Nogovej – Cukráreň Alžbetka za fašiangové šišky, Pohronskému múzeu v Novej Bani za súčinnosť a poskytnutie zázemia počas podujatia a profesionálnemu mode-rátorskému slovu Karin Tužinskej.

Ak sa vám páči práca občianskych združení, môžete nás podporiť darovaním 2 percent z vašich daní.

Tešíme sa na banícky fašiang opäť o rok.

V knihe od J. Hindického Poriadok čiže reguly baníckej mládeže v Novej Bani je priblížená história baníckeho fašiangu v Novej Bani, ktorú sa my snažíme verejnosti sčasti predostrieť. Z knihy vyberáme:

„Banícke fašiangy boli v minulosti jedným z najkrajších a hľadám i najbohatších zvykov v Novej Bani i v širokom okolí trvajúcce od nedele až do utorka. Počas nich museli mládci, zabávajúci sa dodržiavať prísny banícky poriadok, pretože nad nimi dohliadal hlavný tančmajster, ktorý sa od ostatných líšil slávnostnou čiernou baníckou uniformou i svojou váženosťou. Funkcia tohto staršieho

mládenca, tančmajstra, bola veľmi významná a jeho povinnosťou takisto nemal.

Dohliadal totiž na mládež v meste počas celého roka a kontroloval, či sa mládci naozaj držia prísneho Baníckeho poriadku. Ak niekto poriadok nedodržiaval, tančmajster dokonca vyberal pokuty a svoju činnosť zodpovedal priamo pred mestskou radou.

Vždy v sobotu, týždeň pred hlavným fašiangom sa zišli účinní mládenci u pána tančmajstra na poradu, ktoré dievčatá majú na fašiang pozvať. Po takejto porade zašli mládenci každý k svojmu dievčaťu, ktoré mu už pripravilo povestné fašiangové pierko. Pierko bolo vyrobené z ozdobených zlatých klasov, rozmarínu a drobných kvietkov z plátna. Dievčatá ho mládencom pripevnili na zelenú banícku čiapku, spod ktorej visela široká stuha, ktorá bola každý deň inej farby.

Hosti na zábavy pozývali podľa vopred písaného zoznamu a panny dokonca museli vypýtať od rodičov. Chodili do určených domov za sprievodu hudby a pozývali takto: „Pozvaní sme od pána tančmajstra, od staršieho a mladšieho mládenca, od všetkej mládeneckej

kompanie, keby túto ich poctivú pannu do nášho poctivého poriadku na pár tancov prepustili. Ako ju poctivo odvedieme, tak ju poctivo naspäť dovedieme. Prosíme pánov rodičov, aby nás prišli navštíviť do Novej Bane na zábavu.“

Po všetkých týchto prípravách sa v tzv. „darovanú nedeľu“, kedy sa začínali banícke fašiangy, zišla mládež o 15. hodine u pána tančmajstra, odkiaľ potom nasledoval banícky sprievod. Na jeho čele kráčali muzikanti, hneď za nimi pán tančmajster a ďalej vystrojení

mládenci so svojimi dievčinkami.

Fašiangovú uniformu baníckeho mládenca tvorili čierne čížmy, červené nohavice, biela blúza, zelená čiapka a vzadu na nohaviciach visela tradičná banícka zásterka „ošliador.“

Sprievod okrem spomínanej krojovanej mládeže a muziky tvorili aj tzv. fašiangovníci – masky, ktoré zabávali okolitý ľud počas celého trojdňa. Medzi maskami sa každoročne našli rôzne druhy zvierat, ale aj komediálne masky dedov, báb na chrbte s mužom alebo dieťaťom, či preoblečení muži za ženy a naopak. Oblúbenou bola aj maska Turoňa, ktorý predstavoval volskú hlavu s rohami a veľkým jazykom, pričom na bokoch hlavy mal zvonce. Táto maska symbolizovala plodnosť a životaschopnosť. Počas tohto sprievodu pozývali ľudia idúcich z kostola na fašiang a hostili ich vínom, za čo sa im občania odvdáčili peňažnou odmenou. Trvalo hodnú chvíľu, kým

pokračovanie na str. 5

pokračovanie zo str. 4

sa sprievod dostal na určené miesto do miestnosti, kde sa konala zábava. Tu mládenci symetricky poukladali svoje čiapy na stôl pred pána tančmajstra, kde ležali aj ostatné banické predmety používané pri banickom poriadku. Vstupné na takéto fašiangy sa neplatilo, nie nadarmo to bola „darovaná nedela.“

Tak ako aj dnes, rovnako v minulosti sa mladí radi zabávali a tancovali typické banické tance. Napr. zavdávany, rámsky tanec či mačiakpolku. Významným bol aj dievčenský hajnál, v ktorom sa vyberal symbolický poplatok ako vstupné na zábavu. Dodnes je známy aj tzv. šatkový tanec, v ktorom chlapci a dievčatá vyberali svoje polovičky a pred očami všetkých prítomných sa na rozprestretej šatke objali. V spomínanom zavdávanom tancovali podľa artikul všetky dievčatá, aj tie, ktoré dovtedy málokto vzal do tanca a ktoré nemali svojich tanečníkov.

Tance boli rozdelené do troch fašiangových dní. V prvý deň sa tancovali tance lašút, ktorý bol otváracím banickým tancom, a tiež zavdávany a šatkový. Na druhý deň pribudli tance dievčenský hajnál, špendlíkový a rámsky tanec. Špendlíkový tanec priniesol vždy najviac zábavy. Počas neho muselo dievča hľadať špendlík ukrytý na odevu chlapca, často aj na chúlolistovom mieste. Rámsky tanec sa zasa považuje za jeden z najstarších tancov Banického poriadku.

Vyvrcholenie fašiangovej zábavy nastalo s blížiacou sa polnocou. Prítomní s napätím očakávali prevedenie najdramatickejšieho obradu, ktorým bolo pochovávanie basy. Presne o dvanásť hodine tančmajster spolu so starším mládencom položili kontrabas prikrýty čiernym súknom na dve stoličky a očakávali príchod farára, ktorý vykonával obrad s veľkou okázalosťou. Za farára bol zvyčajne prezlečený šikovný výrečný občan s veľkou dávkou humoru a rečnil takto:

„Zlaté evanjelium čítam z lípy voňavej a hlavy vozovej. Za onoho času išiel som po lúke a videl som tam v tráve prekrásne dievča ležať...“

Pochovávanie basy bolo vždy zlatým klincom fašiangovej zábavy. Po skončení rozlúčky s organistom sa všetci prítomní zoradili a pochodovali okolo basy, do ktorej hádzali peniaze. Po tomto ceremoniáli odprevadili mládenci dievčatá a pána tančmajstra domov a na záver ešte urobili „rechnung“ príjmov a výdavkov, pričom už rozmýšľali o usporiadaní najbližšej zábavy, ktorá sa konala hneď po uplynutí pôstu.“

Mgr. K. Búryová, Mgr. art. K. Tužinská, B. Medved'

Foto: Ing. B. Mereš, PhDr. L. Šubová

**STRETNUTIE S OSOBNOSŤOU
MESTA NOVÁ BAŇA**

**Mesto Nová Baňa
vás pozýva na besedu**

s plk.v.v. Ing. Viliamom Polnišerom,
bývalým šéfpilotom a riaditeľom
leteckého útvaru MVSR,

na tému

Môj život v oblakoch

9. 4. 2024 (utorok) o 16.00 hod.
v priestoroch Mestskej knižnice v Novej Bani.

Vstup voľný.
Zmena programu vyhradená.

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Súkromná zbierka starožitných televízorov a rádii

Exponáty súkromnej zbierky televízorov a rádii rôznych ročníkov z čias 60. rokov, ktoré zozbieral počas 50 rokov svojej praxe Novobančan, pán Kamil Müller, boli sprístupnené verejnosti dňa 27. februára 2024. Kamil Müller vyštudoval odbornú školu v Prahe ako jedinú školu vo vtedajšom Československu, ktorá sa zaoberala výučbou technikov, opravárov rádii a televízorov. Práve zloženie rádia POPULÁR 521A, výrobca TESLA PRAHA, v roku 1956 bola jeho záverečná skúška. Vystavených je vyše 10 kusov televízorov, 5 kusov rádiových prijímačov a 2 kusy magnetofónov.

Zaujímavosťou bolo si prelistovať aj množstvo odborných časopisov (napr. Amaterské rádio, Sdellovací technika, TESLA - polovodičové prvky). Návštevníkom bol premietnutý aj krátky čiernobiely film práve z výroby televíznych prijímačov v jedinom závode na Slovensku - Tesla na Orave.

Táto unikátna zbierka sa nachádza v budove Strednej odbornej školy obchodu a služieb Nová Baňa. Prvými návštevníkmi boli žiaci 6. ročníka zo Základnej školy Jána Zemana a študenti zo Strednej odbornej školy

obchodu a služieb Nová Baňa. V úvode prvej oficiálnej prehliadky sa prihovril primátor mesta Branislav Jačud' a pán Kamil Müller, ktorý zaujímavou vyrozprával svoj príbeh zostavovania zbierky a vtedajšej techniky. Spomenul aj možnosti rádiového spojenia a televízneho vysielania v období rokov 1956 až 1989. Prednostka mestského úradu Mgr. Ľudmila Rajnochová si so žiakmi zaspomínala nielen na časy, keď ešte neexistoval ovládač na televízor, ale diskutovali spolu aj o súčasných trendoch modernej technológie, ako sú Apple futuristické okuliare na rozšírenú realitu, ktorých základom je dvojica zaoblených micro-OLED displejov s 23 miliónmi pixelov (oba displeje dokopy) a rozlíšením 4K pre

každé oko, ktoré vedia vytvoriť virtuálne prostredie v skutočnom svete okolo nás.

Všetkým odporúčame návštevu tejto historickej a vzácnej zbierky pána Müllera. V prípade záujmu o prehliadku nás môžete kontaktovať e-mailom ic@novabana.sk alebo telefonicky 045/67 82 881.

Andrea Bedenská
Informačné centrum Nová Baňa

Náš rok 2023 v Zariadení pre seniorov ÚSMEV

Mesto Nová Baňa v roku 2023 prvýkrát prevádzkovalo Zariadenie pre seniorov ÚSMEV. Sociálna služba sa poskytuje celoročne pobytovou formou s kapacitou 20 prijímateľov sociálnych služieb.

V priebehu roka boli obyvatelia nášho zariadenia na rôznych kultúrnych a spoločenských akciách, ako napr. Melekova divadelná Nová Baňa, stretnutie s poslancom Európarlamentu na Zvoničke, stretnutie s priateľmi pri opekaní špekačky v Dennom centre seniorov Lipa. Rovnako však mali mnohé akcie aj priamo v zariadení. Po privítaní nového roka si spoločne usporiadali fašiangové posedenie, na jar sadili kvietky vo vonkajších priestoroch na spríjemnenie si svojho okolia. Počas teplých a slnečných dní vo veľkom využívali príjemné posedenie a ochladenie sa vo vonkajšom altánku. S koncom leta sa rozlúčili varením gulášu, posedením, ale aj zatancovaním si pri hudbe. Jeseň a zima so sebou priniesli akcie v podobe vystúpení detí z materských škôl, základných škôl, speváckej skupiny Jesienka a mládežníkov zo ZSS Hrabiny. V decembri sme v zariadení privítali Mikuláša so svojimi pomocníkmi a na konci roka nás navštívili novobanskí betlehemci so svojím divadelným predstavením a tiež sme si všetci spolu príjemne posedeli pri domácom punči a chutných koláčikoch, ktoré si upiekli spolu s pani vedúcou zariadenia.

Pravidelnými činnosťami boli rôzne pracovné a reminiscenčné terapie, ako napríklad varenie jahodového lekváru, Týždeň mozgu, čistenie areálu, tvorivé dielne, stavanie mája, ale i vianočného stromčeka.

V roku 2024 sme v ZPS ÚSMEV využili aj inštitút Dobrovoľníckej činnosti – dvomi miestami na 6 mesiacov prostredníctvom projektu cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ale rovnako aj samotnými dobrovoľníkmi z radov seniorov, ktorí navštevovali zariadenie a venovali sa im vo svojom voľnom čase.

Z ekonomického hľadiska celkové príjmy zariadenia pozostávali z finančného príspevku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny vo výške 95 977,30 eur, dotácie z Banskobystrického samosprávneho kraja vo výške 69 600 eur, príjmov od prijímateľov sociálnej služby vo výške 139 975,42 eur a daru vo výške 500,- eur. Celkové výdavky v zariadení pre seniorov ÚSMEV v roku 2023 boli 294 010 eur.

V roku 2023 Zariadenie pre seniorov ÚSMEV skončilo s prebytkom vo výške 12 042,72 eur.

Túto sumu by mesto chcelo v roku 2024 použiť na projektovú dokumentáciu (alebo štúdiu) na rozšírenie kapacity zariadenia pre seniorov v nasledujúcich rokoch z aktuálneho stavu 20 na 40 miest pre prijímateľov sociálnej služby. Zároveň bude našou snahou v roku 2024 zvýšiť kapacitu na poskytnutie sociálnej rehabilitácie prostredníctvom novovzniknutého pracovného miesta na čiastočný úväzok a znovuzavedenie dobrovoľníckej činnosti, ktorá je dlhodobo osvedčenou formou pomoci obyvateľom zariadenia.

Najväčšou odmenou pre všetkých zamestnancov zariadenia je spokojnosť našich seniorov a ich rodinných príslušníkov, ako aj dobré meno ZPS ÚSMEV.

Za odvedenú prácu a poskytnutú pomoc všetkým srdečne ďakujeme.

„Vždy sa usmievaj. Úsmev podporuje zdravie, poteší priateľov, nakazí cudzích ľudí a krásne sa naň pozerá.“

Bližšie informácie nájdete na webovej stránke: <https://www.novabana.sk/samosprava/zariadenie-pre-seniorov-usmev>.

Eliška Vallová
riaditeľka ZPS ÚSMEV

Novobanskí senióri boli za kultúrou, umením a históriou vo Zvolene

Denné centrum seniorov LIPA pripravilo výlet do mesta Zvolen na utorok 30. januára 2024. Na programe bola návšteva Divadla J.G. Tajovského, a to klasickej veselohry o ženskej tvrdohlavosti – Ženský zákon, v ktorej zdravý rozum a verná láska nakoniec zvíťazia. Inscenácia originálne kombinuje moderné s tradičným a hrala ju mladá generácia hercov.

Po spoločnom obede nasledovala návšteva Zvolenského zámku. Zámok je sídlom Slovenskej galérie. Na prízemí to bolo predovšetkým sakrálné umenie. Okrem iného sú tu kópie sôch Majstra Pavla z Levoče, známe z oltára v Levoči. Sú tu aj sochy a reliéfy z chrámov z okolia. Poschodie je venované umeleckým dielam a prácam starých majstrov.

Sprievodkyňa nás oboznámila aj s históriou zámku.

Pochvalu si zaslúžia pracovníčky galérie, že Novobančanom umožnili návštevu zámku, aj keď v utorok bežne býva zatvorený a do

práce prišli len kvôli našej skupine.

Program zájazdu bol zaujímavý a účastníci ho pozitívne hodnotili.

Ing. Jaroslav Burjaniv zdokumentoval náš pobyt vo Zvolene a fotografie budú krásnou

pamiatkou, za čo mu srdečne ďakujeme.

Ing. Marta Búryová, DCS LIPA
Foto: **Ing. Jaroslav Burjaniv**

Drndička – 1. slovenské auto opäť parkuje v Hronskom Beňadiku

V Hronskom Beňadiku pribudla replika prvého automobilu vyrobeného na Slovensku. Auto miestni pomenovali Drndička kvôli rachotu, ktoré vydávali jeho štyri drevené kolesá. Pôvodné vozidlo bolo zostrojené v obci Psiare, v súčasnosti časti obce Hronský Beňadik, v 20-tych rokoch 20. storočia.

Zhotoveniu Drndičky predchádzalo stretnutie bulharského cára Ferdinanda Coburga, ktorý prijal pomoc od šikovného okoloidúceho Michala Majera, keď sa mu na ceste pokazilo auto. Šľachtic mu za odmenu poskytol dokumentáciu k autu, kolesá a volant. Zručný majster si na základe tejto dokumentácie zostrojil vlastné vozidlo, ktoré postupom času zdokonaľoval.

Model automobilu vznikol len na základe dobových fotografií a niekoľkých údajov, ktoré boli zozbierané od miestnej pamätníčky, pani Terézie Rybárovej. Bohužiaľ sa nezachovala projektová dokumentácia ani žiadne súčasti auta. Model Drndičky vytvorila umelecká kováčka Andrea Kosecová, ktorá na výrobe pracovala takmer rok, aby bol výsledok čo najautentickejší. Model je vyhotovený v pôvodnej bežovej verzii, i keď bola neskôr Majerova Drndička premalovaná na zeleno. Zhotovený model má otváracie dvere aj funkčný klaksón.

Slávnostné odhalenie modelu Drndičky sa uskutočnilo 25.1.2024. Spoločne ho za hojnej účasti médií, pozvaných hostí i domácich odkryli riaditeľka OOCR Región GRON Mária Veselá, vicežupan Banskobystrického kraja Ján Beljak a starosta obce Imrich Rajčok. Príbeh Drndičky zúčastneným prerozprával Ferdinand Coburg v podaní herca Marcela Šályho. Prijemným obohatením podujatia bolo aj vystúpenie speváckej skupiny Delinka z Hronského Beňadiku.

Projekt finančne podporila Oblastná organizácia cestovného ruchu Región GRON z členského príspevku Rozvojovej agentúry BBSK, n. o. vo výške 12 000 EUR. Na financovaní sa podieľala aj obec Hronský Beňadik. Pri modeli automobilu Oblastná organizácia cestovného ruchu Región GRON zabezpečila aj informačný panel s popisom príbehu, ako sa udialo stretnutie cára Ferdinanda Coburga s Michalom Majerom.

„Naším cieľom bolo vyzdvihnúť historickú hodnotu tohto jedinečného počinu od šikovného majstra zo Psiarov. Po dôkladnom zvážení sme sa

rozhodli model umiestniť v centre obce, v blízkosti Baziliky svätého Benedikta, opátstva a benediktínskeho kláštora v Hronskom Beňadiku. Práve tu dochádza k najväčšiemu pohybu turistov a návštevníkov obce a teda tu Drndička aj so svojim príbehom má potenciál upútať najviac ľudí,“ uviedol Imrich Rajčok, starosta obce Hronský Beňadik.

„Myšlienka vytvoriť model prvého slovenského auta vzišla zo spolupráce Oblastnej organizácie cestovného ruchu Región GRON a obce Hronský Beňadik. Mohlo tak vzniknúť toto výnimočné dielo, ktoré, ako veríme, obohatí región o ďalšiu zaujímavosť, ktorú sa oplatí vidieť pri jeho návšteve,“ uviedla Mária Veselá, riaditeľka OOCR Región GRON. Ako doplnila: „Veľmi milým prekvapením slávnostného podujatia bola prítomnosť vnučky pána Michala Majera, ktorá je so svojim starým otcom odfotená v pôvodnej Drndičke. Pani Jozefína Košťálová má krásnych 93 rokov a odhalenie Drndičky si nenechala ujsť.“

Mgr. Gabriela Matlovičová, destinačný koordinátor Región GRON

Viete, prečo je Marec mesiac knihy?

“

„Tu je to moje tajomstvo,
úplne prosté: správne
vidíme iba srdcom, čo je
dôležité, je očiam
neviditeľné.“

— Antoine de Saint-Exupéry

Knihy sú bránou do sveta poznania. Mnohí nielen v poličke, ale i v srdci. Hoci azda každý vie, že marec je venovaný knihám, málokto aj tuší, prečo je tomu tak. Dňa 10.3.1796 sa narodil Matej Hrebenda Hačavský, na počesť ktorého je už od roku 1955 v bývalom Československu marec považovaný za mesiac knihy.

Hrebendu postihol nefahký osud. Vyrastal v chudobných podmienkach a ako desaťročnému mu zomrela matka. No tam jeho útrapy neskončili. Už od ranného detstva mu slabol zrak a ešte predtým, než prekročil prah dospelosti, úplne oslepol. Hrebendu celým životom sprevádzala nehynúca láska ku knihám, ktorej sa neoddal vzdať i napriek tomu, že žiadnu z nich si nedokázal prečítať.

Počas svojho života prechodil celé Slovensko a zavítal aj do Prahy, Budapešti či Viedne, rozširujúc slovenské a české knihy. Vydavatelia mu predávali knihy a on ich spájal nielen s predajom, ale aj nimi poučal ľudí, šíril kultúru a osvetu o význame kníh, národnej identity a kultúry. Knihy zbieral, rozširoval a zachraňoval roznášajúc ich do všemožných zákutí inteligencie - donášal ich vzdelancom, posielal do škôl a spolkových inštitúcií. Taktiež výrazne dopomohol s budovaním a rozširovaním knižníc.

Mnohí ľudia pokladali čítanie kníh za nepotrebnú vec. Podľa obyčajných ľudí čítanie kníh bolo určené jedine vzdelancom. Na cestách

Hrebenda zachraňoval knihy pred pálením, vyhodením či roztrhaním, a tým sa pričínol o vybudovanie knižníc.

Často hovorieval: „Nemám nič, nežiadam nič.“ Pri svojej slepote videl oveľa viac ako mnohí cez veľké okuliare. Knihy videl srdcom, nie očami.

V 19. storočí audioknihy neexistovali, a tak nebol žiadny komfortný spôsob, ktorý by Hrebendovi umožnil „prečítať“ si ľubovoľnú knižku. Preto často oslovoval náhodných ľudí, ktorí boli ochotní mu čítať.

Zároveň mal vášeň i pre samotnú tvorbu. Už odmala inklinoval k písaniu poézie. Rád vymýšľal rozličné veršovačky, ktoré častokrát venoval svojim blízkym pri významných príležitostiach. Chcel uchovať svoj životný príbeh, tak ho nadiktoval svojmu pomocníkovi, ktorý ho sprevádzal na cestách.

Hrebendov život nielen začal, ale i skončil v marci. Za svoj život sa výrazne pričínol o popularizáciu kníh a nepochybne si zaslúži svoje miesto v národnej pamäti. Nabudúce, keď budete listovať stránkami knihy, nečítajte iba očami - čítajte srdcom.

Jeho meno dnes nesú Knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Soboti.

Aj naša mestská knižnica sa v mesiaci marec, ako aj po celý rok teší na stretnutie s čitateľmi.

Dňa 11. marca 2024 sme pre základné školy v Novej Bani, prioritne pre žiakov 1. stupňa, pripravili v kine Vatra stretnutie so spisovateľom a hudobníkom Branislavom Jobusom, autorom kníh pre deti. Bude to literárno-hudobný program s názvom Jobusovky.

Pre organizovanú skupinu menších čitateľov, ktoré budú chcieť knižnicu navštíviť a vopred sa nahlásiť, zabezpečíme čítanie rozprávok a tiež sa dozvedia niečo o našej knižnici.

Čítať z kníh nám vždy veľmi rady prídu pani

učiteľky na dôchodku, ale kto má záujem deťom počas mesiaca marec prísť niečo prečítať, radi ho v knižnici privítame.

Deťom okrem čítania umožníme nazrieť do sveta kníh, rozprávok a príbehov pre deti. Dozvedia sa, kde sa nachádzajú knihy určené pre ne, podľa čoho sú knihy zoradené, ale aj to, ako sa ku knihám správať a ako sa o ne starať. Vysvetlíme im, ako sa stať členom našej knižnice, ako sa knihy požičiavajú, ale aj podľa čoho sa ukladajú.

Prečo sa stať vášnivým čitateľom kníh:

- obohacujú slovnú zásobu a zlepšujú vyjadrovacie schopnosti čitateľov;
- pozitívne ovplyvňujú psychické procesy – skvalitňujú myslenie a tým, že vyžadujú „ponorenie sa do deja,“ môžu zlepšiť schopnosť sústredenia sa;
- rozvíjajú fantáziu a tvorivosť;
- sú podnetné - núti čitateľa rozmýšľať, polemizovať, hľadať odpovede a utvoriť si vlastné názory a spôsoby riešenia životných situácií;
- slúžia ako jedna z foriem pasívneho oddychu, relaxu a odstránenia stresu.

Ako sa stať členom - čitateľom našej knižnice:

1. vyplníte prihlášku do knižnice
 2. zaplatíte členské:
deti do 6 rokov a dospelí nad 70 rokov: bezplatne
deti do 15 rokov - 1,50 €
dospelí - 3 €
 3. dostanete čitateľský preukaz
 4. stávate sa členom knižnice
 5. môžete si požičiavať knihy, časopisy, noviny
- Viac informácií o výpožičkách a službách knižnice sa dozviete priamo v knižnici.

Či už patríte k verným „knihomolom“, alebo ste príležitostný marcový čitateľ, nezabudnite, že knihy treba čítať s láskou!

Tešíme sa na stretnutie s knihou v ruke. Dočítania!

Eva Čaklošová, mestská knižnica

STRETNUTIE S OSOBNOSŤOU MESTA NOVÁ BAŇA

Žijú medzi nami - PaedDr. Ján Juhás

V našom meste žili a žijú osobnosti, ktoré si svojou prácou a jej výsledkami zaslужujú pozornosť, nakoľko zviditeľňujú nielen naše mesto, ale i Slovensko, sú známi aj v zahraničí. Preto vznikla iniciatíva, ktorú podporuje aj primátor mesta Mgr. MVDr. Branislav Jačud, PhD., MBA., organizovať cyklus stretnutí s takými významnými osobnosťami spoločenského, kultúrneho a politického života. Autorom projektu je MUDr. Marián Boča.

V priestoroch Mestskej knižnice v Novej Bani sa dňa 6.2.2024 uskutočnilo 10. stretnutie s osobnosťou Novej Bane, s PaedDr. Jánom Juhásom.

Zanietený športovec, učiteľ na ZDS, stredoškolský učiteľ telesnej výchovy a športu a neskôr riaditeľ Gymnázia Františka Švantnera PaedDr. Ján Juhás si spolu s nami zaspomínal na roky detstva či pôsobenia v oboch školách. S úctou spomínal na mnohých svojich kolegov. Svoje rozprávania o období počas svojej učiteľskej praxe a o svojich záľubách či športových úspechoch doplnil fotografiami. Ako sa hovorí, cesta životom

nie je vždy jednoduchá, vždy sa stretneme aj s rôznymi náročnými, ťažkými situáciami, o ktorých na stretnutí rozprával už odľahčene.

Svojou prácou pri manažovaní školy sa pričínol o zriadenie osemročného gymnázia a o prepožičanie čestného názvu novobanskému gymnáziu. Gymnázium Františka Švantnera má od roku 1998 vo svojom názve meno významného slovenského prozaika, ktorý pôsobil ako učiteľ v Novej Bani v meštianskej škole (1945 -1947).

PaedDr. Ján Juhás sa počas svojho stretnutia v knižnici snažil vyzdvihnúť pedagogickú prácu učiteľov v spoločnosti, pričom rád zaspomínal na stretnutia s mnohými významnými osobnosťami Slovenska, ktoré v rámci svojho učiteľského povolania stretol, čo vo veľkej miere napomáhalo rozvoju školy.

Emeritný riaditeľ novobanského gymnázia sa o študentov zaujíma neustále, dávno aj po ukončení ich štúdiá v škole. Rád sa stretáva s ľuďmi, ku ktorým sa správa čestne, dôveryhodne, s pokorou, a preto má vo svojom okolí veľa dobrých priateľov. Na stretnutí sme mohli vidieť mnoho z nich.

PaedDr. Ján Juhás pôsobil aj ako viceprezident Slovenského orla a prezident Mestského futbalového klubu Nová Baňa.

Pri svojom rozprávaní o živote, ktorý považuje za šťastný, nezabudol na svoju rodinu. Je hrdý na svoju manželku, súčasnú riaditeľku Gymnázia Františka Švantnera - PaedDr. Renátu Juhášovú, a na svoje deti.

Mgr. Katarína Rumanková
Foto: Dagmar Lachká

Zimný turistický prechod Pohronským Inovcom

Konečne sa nám to podarilo v plnej sile. Máme úspešne za sebou 54. ročník. Zimného turistického prechodu Pohronským Inovcom. Minuloročný, odložený 53. ročník, nám Regionálna veterinárna a potravinová správa v ZH neodporučila organizovať v plánovanom februárovom termíne kvôli africkému moru ošipaných. Preto sa preložený

53. ročník konal 17.11.2023 v nie celkom ideálnych podmienkach a menšom počte, za účasti len 13 skalných turistov.

Tohtoročný 54. ročník sa uskutočnil v sobotu 10. februára 2024. Naplánované boli dve pešie, ale aj lyžiarska trasa, ktorú sme museli nakoniec zrušiť kvôli nedostatku snehu. Stretli sme sa ráno v CVČ. Po prezentácii

účastníkov nám históriu a význam prechodu pripomenul pán Július Uhrecký a slovo dostal aj primátor mesta Nová Baňa Branislav Jaľud'. Pripravené boli tri autobusy, ktorými sme sa presunuli najprv na Červené zeme. Tam bol začiatok kratšej - asi 5 km trasy, ktorá smerovala na Krtinovú, kde sme si položením vencov, zapálením sviečok a minútou ticha uctili

pamiatku partizánov padlých v II. svetovej vojne. Druhá - 11 km dlhá trasa smerovala z Veľkej Lehoty od Baywatchu na vrch Vojšín (819 m. n. m), cez Prokove lúky k Masarykovej jedli a ďalej cez Hrošov vrch na líend a potom už po asfaltke do KD Štále. Tam nás už čakalo občerstvenie a hudba v podaní Vladka Číka. Na 54. ročníku prechodu sa zúčastnilo viac ako 150 turistov. Najstarším účastníkom sa stal pán Ľubomír Snopek z Novej Bane, najmladšou Martinka Rafajová z Rudna nad Hronom a turistkou z najďalej sa stala pani Jana Hanusová z Poličky (Česká republika). Zábava pokračovala až do večerných hodín. Za spoluprácu ďakujeme mestu Nová Baňa, SZPB Nová Baňa, OZ Centráčik pri CVČ v Novej Bani a, samozrejme, aj všetkým dobrovoľníkom.

Ďakujeme a uvidíme sa na jubilejnom 55. ročníku vo februári 2025.

Mgr. Juraj Kološta

Aktivity a zážitky pre deti CVČ počas jarých prázdnin 2024

Jarné prázdniny v Centre voľného času Nová Baňa nezostali len pri špore a oddychu doma. Deti mali možnosť zúčastniť sa bohatej škály zábavných a vzdelávacích aktivít, ktoré im priniesli nezabudnuteľné zážitky. Spoločne sme sa vydali na dobrodružnú cestu za zábavou a spoznávaním nových miest. Aj keď počasie nie vždy bolo na našej strane, nenechali sa ním nezastaviť. Ich prvý výlet smeroval do malebnej Banskej Štiavnice, kde síce mrholilo, ale to nebránilo skupine v objavovaní kultúrnych pamiatok a úzkych uličiek mesta. Nasledovala návšteva populárneho zábavného detského centra Hoplandia, kde sa deti vybláznili a strávili čas hravým spôsobom. Počas prechádzky na Kalváriu si užívali čerstvý jarný vzduch a výhľad na okolitú krajinu, čo dodalo ich dobrodružstvu ešte viac kúzla. Ďalší deň bol pre nich plný výziev a dobrodružstva, keď sa rozhodli zdolať rozhľadňu Háj. S hrdosťou a nadšením sa dostali na jej vrchol, kde si mohli vychutnať nádherný výhľad na okolitú prírodu a mesto. Po náročnom výstupe sa na Zvoničke odmenili malou opekačkou a hrmi v prírode, čo im prinieslo spoločný čas

strávený v pohode a radosť. Tretí deň sa zmenil na kinematografický zážitok, keď sa všetci vydali do Cinemax kina Európa na sledovanie rozprávky Noemova archa. Po návrate do CVČ ich čakala výborná pizza a tvorivé a športové aktivity v sále, čo dodalo ich jarným prázdninám ďalšiu zábavu a kreativitu. Dovoľte nám vyjadriť vďaka kolektívu CVČ za organizáciu všetkých týchto skvelých aktivít.

Tatiana Lachká, Juraj Kološta

13 výtvarníkov, 13 jedinečných pohľadov na svet a život

Základná
UMELECKÁ
škola

V Pohronskom múzeu Nová Baňa prebieha od 8. marca do 3. apríla druhá výstava Generácie pri príležitosti 60. výročia existencie výtvarného odboru ZUŠ Nová Baňa, ktorá vznikla v spolupráci so školou. Vystavuje 13 absolventov ZUŠ Nová Baňa naprieč generáciami, výtvarnými odbormi a individuálnymi riešeniami. Výstava poukazuje na význam výtvarného umenia a umeleckého školstva na Slovensku. Nosnou myšlienkou je vytváranie mostov medzi profesionálnou a laickou verejnosťou. Autori sú presvedčení, že výtvarná rôznorodosť spája, obohacuje, podporuje slobodného ducha a rozvíja hodnoty ľudskosti a užitočnosti. Rada by som vám stručne predstavila 13 výtvarníkov, ich vzdelanie, inšpirácie, prístupy v tvorbe či úspechy. Na začiatku od každého zaznie pre nás všetkých výtvarný odkaz, vízia, želanie či potreba.

1. Viktória Barniaková: „Mojím želaním je, nech ľudia opustia stereotypy pri odievaní, otvoria mysle a odzrkadlia svoje vnútro v odevu. Je dobré byť rôznorodý.“ Viktória maturuje v odbore odevný dizajn na SŠUP Bohumila Baču v Bratislave. Do odevu často pretvára kinematografiu a podkultúry prepojené na hudbu (David Bowie, punk, atď.) a rôzne aspekty života a prírody. Rada uplatňuje pri práci techniky smeru dekonštruktivizmu, digitálnej výšivky, plstenia. Ku každému projektu pristupuje jedinečne, rada objavuje a pretvára techniky do vlastného štýlu, ktorý podporuje ideu a zámer projektu.

2. Samuel Bratko: „Dizajn je najúčinnjší spôsob, ako prinášať do sveta originalitu.“ Samuel maturuje v odbore priemyselný dizajn na ŠUP Josefa Vydru v Bratislave. Špecializuje sa na transportný dizajn, rád pracuje aj v produktovom a interiérovom. Má za sebou samostatné výstavy a spolupráce, napr. so svetovou firmou TON. Ako študent získal na medzinárodnej súťaži Model Young Package 2023 Divácke ocenenie Online Award a Cenu Inovačného Centra so stážou vo firme Model Group. Pri dizajnovaní zvyčajne funkciu produktu s atraktívnym a originálnym vzhľadom, pričom uprednostňuje jednoduchosť s dôrazom na detail, kvalitu, eleganciu, ľahkú akčnosť.

3. Mgr. Zuzana Bratková: „Človek cez umenie – sebvýjadrenie a komunikáciu s okolím môže meniť každodenný život na nezabudnuteľný, svojou jedinečnosťou tešiť a povzbudzovať, krásou meniť všednosť na oslavu.“ Výtvarnú výchovu ukončila pod vedením profesora R. Biarince na FF KU v Ružomberku diplomovou prácou na tému Víťazstvo nad smrťou, za ktorú získala cenu Veľkého kancelára KU. Spracovala kresťanskú tému smrti cez tri médiá (socha, maľba a serigrafia). Je otvorená viacerým technikám a experimentom s nimi. Stredobodom záujmu vo fotografii, maľbe (akvarel, akryl) je človek a príroda s nosnými motívmi, ako sú krása, svetlo, sloboda, pohyb, dokonalosť. Vede Artstyle studio, zamerané na umelecký a módný styling a make up-art.

4. Mgr. art. Frederika Brodzianska: „Dôverujte sebe a intuícii a robte to, čo chcete. Nikedy sa zastavte, oddýchnite si a pozrite sa na veci triezvo, zaujímajte sa o okolie.“ Frederika vyštudovala priestorový a grafický dizajn na SPŠ Samuela Mikovíniho v Banskej Štiavnici, kde vďaka pedagógovi M. Lichardovi rozvíjala cit pre priestor. Ukončila štúdium divadelnej scénografie na VŠMU v Bratislave. Má za sebou zaujímavé spolupráce vo všetkých druhoch scénografie (filmovej, divadelnej, eventovej). Experimentuje s priestorom a rôznymi materiálmi, vytvára netradičné kompozície, do ktorých zapája svetlo, farby a konštrukciu, podvedomie a genius loci.

5. Bc. Michal Budinský: „Rád by som kultivoval pohľad na súčasnú architektúru, vyvracal mýty, že nie je vhodná do historického, rurálneho prostredia. Naopak, investícia do služieb architekta šetrí budúce náklady a podporuje vznik kultívovaného prostredia, v ktorom žijeme my všetci.“ Michal tento rok končí inžinierske štúdium v odbore architektúra na FAD STU Bratislava. Od 4. ročníka je členom vertikálneho ateliéru „PHV“, zameraného na obnovu arch. dedičstva, a pracuje v ateliéri SIMPLECODE v Bratislave. V rámci Erasmu študoval 5. ročník na Fakulte architektúry na Univerzite v Ľubľane u prof. T. Krušca. Inšpirujú ho rurálnosť a príroda, architektúra vernakulárna, industriálna, architektúra extrémov, pohyb v priestore, umenie a architektúra 20. storočia a súčasná (P. Zumthor, Barozzi Veiga). Pri projektovaní preferuje podstatu pred popisnosťou, kontrast, symboliku, statickosť, strohosť, pravdivosť materiálov.

6. Bc. Mária Debnárová: „Príroda je mojou najväčšou inšpiráciou, v nej nachádzam vízie pre svoje obrazy. Hľadanie, experiment a otvorenosť novému sú pre mňa kľúčové tvorivé princípy.“ Mária získala bakalára v odbore dizajn nábytku a interiéru na TUZVO vo Zvolene. Bola medzi nominovanými v INSAID AWARDS 2022, spolupracuje s našim mestom. Venuje sa maľbe, kresbe dominant regiónu, grafike a tvorbe interiéru vo svojom ateliéri pre firmy i súkromné osoby. V kresbe preferuje čiernobiely techniky kresby (uhlík, ceruzka). V maľbe naopak využíva farebnú expresiu, experiment, techniky abstraktného expresionizmu či pouringu, t. j. liatím, striekaním a špachtľami vrstvi organické abstraktné tvary, odkazy na prírodu.

7. Nina Doubravová: „Ľudia by sa mali občas zastaviť, menej uvažovať a vyjadriť svoje pocity a názory maľbami a kresbami. Výtvarné umenie nie je len o dobrom zvládnutí techniky, namiešanej farbe, proporcií, presnosti, ale aj o človeku a jeho pocitoch.“ Nina ukončila odbor propagačné výtvarníctvo na SŠUP Hodruša – Hámre spracovaním Cyrila a Metoda suchou ihlou podľa seba. Študuje na katedre architektúry a urbanizmu STU v Bratislave. Obľubuje kresbu uhlíkom a maľbu olejom pre flexibilitu práce s nimi. Umeleckému štúdiu je vďačná za to, že sa zdokonaľuje vo vyjadrení svojej fantázie a vnútra. Z umenia ju inšpiruje Leonardo da Vinci svojou fantáziou, technickými zručnosťami, zmyslom pre detail a nekonečnou túžbou po umení.

8. Martina Gábrišová: „Za každodennými vecami a príbehmi sú vždy ľudia, ktorí túžia zmeniť svet k lepšiemu. Pokrok a modernizácia sú prirodzené. Je potrebné si neustále pripomínať dobré aj zlé, dať tomu čas na pochopenie. Nezabúdať na osobnosti a udalosti, ktoré zmenili svet.“ Martina končí tento rok priemyselný dizajn na ŠUP Ladislava Bielika v Leviciach. V živote aj v tvorbe rada objavuje a experimentuje, čo sa odzrkadľuje vo výbere tém, techník a práce s nimi. Spracúva prírodu, historické pamiatky, motívy zo života, zvieratá, pocity a vnútorné prežívanie, z abstrakcie najmä geometrické motívy. Z odboru sa špecializuje na dizajn nábytku až po jeho grafickú propagáciu. Z 2D techník robí rada digitálne, kreslí ceruzou a fixkou. Z materiálov rada pracuje s drevom a papierom do 3D.

9. Barbora Hvizďáková: „Fantázia je pre mňa tým najlepším priateľom! Pri animácii dokážete oživiť svoju predstavivosť, akúkoľvek myšlienku a vlastný svet a to je na tom to krásne. Želám si na Slovensku viac animátorov s fantáziou a vášňou pre animáciu a vznik štúdiá, ako bola Koliba, aby mladí animátori neodchádzali za prácou do zahraničia.“ Barbora maturuje s prácou Masér v odbore animovaná tvorba na škole SŠUPAT v Bratislave pod vedením Karola Holubčíka, 2D animovanú komédiu vytvorí digitálne. V tvorbe ju inšpiruje akademické umenie, Salvador Dali a animátori Hayao Miyazaki, Walt Disney, Tim Burton. Z techník sú jej blízke digitálne na grafickom tablete, bodkovaná, akryl, pastel, uhlík. Rada uplatňuje štylizáciu foriem.

10. Zuzana Kasanová: „Venujem pozornosť organickým formám, naturálnym štruktúram, ľudskému prežívaniu. Poukazujem na surovú krásu prírody v bezprostrednej blízkosti, ktorú často nie sme schopní vidieť. Na chvíľu sa zastavme, možno nájdeme na všedných miestach a vo všedných okamihoch života oveľa viac, než čakáme.“ Zuzana tento rok získala bakalára na VŠVU v Bratislave v odbore industriálny dizajn. Má za sebou polročný študijný pobyt na EASD Valencia. Bola nominovaná v Národnej cene za dizajn 2023 za príbor TERRA. Pracuje na niekoľkých projektoch (dizajn detského nábytku, dizajn svetidla), produkuje elektronickú hudbu. Má skúsenosti v grafike, keramike, animácii, videoarte, vizuálnej komunikácii, fotografii.

11. Mgr. Michala Lenčová: „Výtvarné nie je čosi cudzie, je s nami všade. Je to beletria ľudského poznania. Pokladám za dôležité učiť sa jeho jazyk a neoberať sa o tieto poklady. V každom je kus výtvarníka a milovníka výtvarného, stačí mať otvorenú myseľ a srdce na ten správny impulz.“ Michala má ukončené magisterské vzdelanie v odbore estetika na FIUK v Bratislave a učiteľstvo výtvarného umenia na PF UKF Nitra. Venuje sa výtvornej teórii, voľnej tvorbe maľbe, fotografii, digitálnej grafike, ilustrácii, tvorbe objektu. Spolupracovala na pedagogických, knižných a grafických projektoch. Učí vo výtvarnom odbore ZUŠ Nová

pokračovanie na str. 11

pokračovanie zo str. 10

Baňa. Rada experimentuje a objavuje nové formy vyjadrenia, postupy práce s materiálom a technikami na všetky témy.

12. Ing. Katarína Naďová: „Čas, keď tvorím, je ako regenerácia. Mám pritom pocit domova, autenticity a slobody, keď sa nemusím držať pravidiel a riadim sa len vnútornou predstavou.“ Katarína ukončila SPU - FZKI, diplomovou prácou na tému Sadovnícke úpravy rekreačného strediska Tajch v Novej Bani. Ovplyvnená profesiou vo voľnej tvorbe spracúva krajinu, mestský priestor, prvky architektúry a človeka v krajine, no pristupuje intuitívne, uvoľnene, otvorene, čo sa odzrkadľuje v rukopise. Prevažuje u nej kresba, kolorovaná kresba, akryl a ich kombinácie. Námety podľa predlohy a modelu rada zobrazuje iným spôsobom s ohľadom na zachovanie reálnych prvkov.

13. MgrA. Vierka Vojčiaková: „Pri slovách tvorba, vízia, želanie mám tieto asociácie: Obrazy mojej duše. Spontánnosť. Uvoľnenie. Farby. Spájanie. Prepájanie. Miešanie. Symboly. Liečenie. Sloboda. Otváranie. Láska. Cesta kvetov. Čerešňový kvet.“ Vierka vyštudovala odbor keramika na ŠUP Josefa Vydru v Bratislave. Štúdium v odbore keramika a porcelán na UMPRUM v Prahe ukončila diplomovou prácou Šaty pre kvetinu – porcelánové vázy. Z rastlín a kvetov aranžuje extravagantné výzdoby, objekty a inštalácie. Motívy flóry a figúry rôzne variuje aj v maľbe, kresbe, keramike, pri módnych doplnkoch. Pri tvorbe a spájaní nesúrodých textúr, štruktúr, farieb a symbolov a súvislostí sa taktiež inšpiruje snom, gýčom, rada sa hrá a experimentuje.

Mgr. Michala Lenčová
výtvarný odbor ZUŠ Nová Baňa, kurátorka výstavy

POHRONSKÉ MÚZEUM NOVÁ BAŇA
ORGANIZÁCIA BANSKOBYSTRICKÉHO SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA
ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA NOVÁ BAŇA
ZA PODPORY MESTA NOVÁ BAŇA

60 ROKOV VÝTVARNÉHO ODBORU
GENERÁCIE

Viktória Barniaková / Zuzana Brátková / Samuel Bratko / Frederika Brodzianska / Michal Budinský / Mária Debnárová / Nina Doubravová / Martina Gábríková / Barbora Hvizďáková / Zuzana Kassanová / Michala Lenčová / Katarína Naďová / Vierka Vojčiaková

PREZENTÁCIE / WORKSHOPY S AUTORMI

8.3.-3.4. 2024
8.3. o 18:00 vernisáž

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Veľkonočná šibačka už 1. apríla – ozaj!

Anjel sa prihovril ženám: „Vy sa nebojte! Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal. Poďte, pozrite si miesto, kde ležal.“ Matúš 28:5-6

Veľká noc, ach, tá Veľká noc, rozhodne k nej patria okrem mnohých tradičných zvykov aj šibačka a oblievačka. Táto neodlučiteľná súčasť Veľkej noci, bohužiaľ, ostáva už na vidieku občas iba ako spomienka.

Ako je nám známe, Veľká noc je sviatkom pohyblivým a každoročne sa mení jej dátum na základe lunárneho kalendára. Veľkonočná nedeľa v tomto roku (2024) pripadá na prvú nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca. Podľa svedectva apoštolov v tento deň Ježiš Kristus vstal z mŕtvych.

Nie každý však sleduje, kedy bude Veľká noc, preto, šibači, pozor! Aby vás v tomto roku neprekvapil skorý dátum jarného splnu, lebo nastane veľmi skoro po dátume jarnej rovnodennosti. Bude to už 25. marca a to znamená, že aj Veľká noc bude hneď na druhý možný víkend po splne. Je menej bežné, ba až neobvyklé, aby jarný spln nastal tak skoro po rovnodennosti. Veru tak je. Nech vás neprekvapí tohtoročný dátum 1. apríl.

Nežartujem, že práve na tento deň pripadá aj Veľkonočný pondelok, ktorý je aj dňom zábavy, rodinných stretnutí a aj dňom šibačky a oblievačky. Ako by to bolo prísť do domu, kde žijú dievčatá, ženy, na šibačku bez korbáča? Ved' pošibať vrbovým prútkom podľa tradície zabezpečovalo silu, zdravie a hojnosť počas celého roka.

Šibačka je jedným z tajomstiev Veľkej noci. A podľa tradície okrem Veľkonočného pondelka právo šibať majú v utorok aj ženy. Prečo to spomínam?

Ja pochádzam z východného Slovenska a ako chlapec som nikdy nerobil korbáče z vrbového prútia. Lenže už 42 rokom žijem s Ankou v Brehoch a keď žil jej otec Gregor Michalec – učiteľ, naučil ma robiť korbáč z vrbového prútia, ktorý sa stal symbolom prebúdzania jari. Už dlhé roky vyrábam vrbové korbáče a podľa záujmu chodím učiť pliesť korbáče aj po školách, či všade tam, kde sa konajú veľkonočné spoločenské akcie. Podotýkam, že na každú akciu si musím nazbierať čerstvé prútky, toho roku je to skôr. Každý rok sa snažím vopred oznámiť záujemcom, že uplietiem korbáče podľa záujmu, ale musia mi to oznámiť vopred. Predsa

sa mi stanú aj takéto príbehy.

Je Veľkonočná nedeľa a zvoní mi telefón: „Pán Stašov, nehnevajte sa, ale ja potrebujem 2-3 korbáče, akosi som nestíhol. Nemáte ešte nejaké zvyšné?“ „Nuž nemám, ale urobím vám, čo už.“ Na dvore pletiem korbáče, záujemca má na rukách dievčatko, druhé dieťa stojí pri ňom. Keď korbáče sú hotové, chlapčeka, ktorý stojí pri ockovi, jemne pošibem: „Šibi ryby, masné ryby,“ a to druhé, čo je na rukách, začne strašne plakať, veľké vrúcne slzičky jej padajú z očí. Ocko vysvetľuje: „Ona je veľmi citlivá a bojí sa o svojho bráčeka.“ Treba k tomu komentár? Alebo.

Na jednej základnej škole v Novej Bani som učil pliesť deti korbáče, chcú sa naučiť, ale chcieť a vedieť je rozdiel. Korbáče, ktoré som mal hotové na predaj, sa minuli, detičky stáli v rade a čakali, že sa im ujde korbáč. Nemal som už ani prútky a bol som bezradný. Posledný korbáč sa ušiel jednému dievčatku a za ním stál chlapček a začal plakať, že aj on chce. Peniažky mal v ruke, ale ja som ozaj nevedel čo robiť. Dievčatko sa zľutovalo a dalo mu svoj korbáč. Nuž ja som musel na motorke ísť odrezat' prútky a uplietť druhý. Lenže jeden bezradný chlapec tiež nemal korbáč a hovoril, že príde na Brehy s rodičmi a chce tiež korbáč. Hovoril som mu, že mám dekoratívny korbáč pred domom, ale je veľmi veľký, viac ako 2m. Práve ten chcel, prišiel s mamičkou a do auta „teperili“ veľký korbáč.

V Žiari nad Hronom vo Svätokrížskom dome som „učil“ pliesť korbáče deti zo žiarskych škôl. Deti mali možnosť si korbáč kúpiť. Chodili aj s rodičmi, aj spoločne triedy s učiteľkami. Jedna pani si vybrala korbáč, ktorý chcela kúpiť. Pristúpila k nej tak asi ôsmačka - dcéra, ktorá dlhší čas sledovala, ako pletiem korbáče, a zahriakla mamu: „Mama nekupuj, ja si uplietiem sama. Ja to viem“. Dal som jej prútky, ostatné som zbalil a chystali sme sa odísť. Ešte sme sa zdržali, neviem, kde tá dievčinka odišla, ale tesne pred odchodom prišla ku mne a nesmelo hovorí: „Ujo, ja si chcem kúpiť korbáč, môžem?“ V rukách držala prútky pospletané „halabala.“ Ja jej hovorím: „Ved' si hovorila, že si uplietieš sama!“ Hanbila sa, že bola tak trochu namyslená a bolo mi jej ľúto, nuž rozbalil som zvyšné korbáče, predal som jej a nedalo mi, aby som ju neupozornil. „Nikdy sa nechváľ, že dokážeš to, čo si ešte nedokázala.“

Kto má záujem o korbáč, nech mi skôr svoj záujem oznámi. Môžem sa aj zúčastniť na veľkonočných akciách a predviesť, ako pliesť korbáče spojené s predajom.
Anton Stašov – tel. 0908/571410 alebo Anna Lizáková – tel. 0905/185061. Nájdete ma aj na google maps – stačí udať Brehy 182.

Anton Stašov

Veselý fašiangový karneval

„Škôlkou dobrá správa letí, tešia sa z nej všetky deti.
Už je to tak práve dnes, začína maškarný ples.
Princezníčka a či kráľ čakajú na karneval.
Karneval, karneval, je to zábava,
do tanca nám veselá hudba vyhráva...“

Veselý fašiangový karneval v Materskej škole Nábřežná sa konal dňa 13. 2. 2024.

Mgr. Daniela Rajnohová, foto: Foto Silvia a archív MŠ

O2 Športová akadémia Mateja Tótha - šport je hra, hra je šport

V dnešnom svete plnom elektroniky sa spontánna pohybová aktivita detí značne vytráca. Z hľadiska zdravého vývoja detí je však pohyb detí nevyhnutný, preto sa aj naša materská škola stala súčasťou celonárodného programu olympijského víťaza – O2 Športovej akadémie Mateja Tótha.

Od októbra 2023 naši predškôláci z MŠ Nábřežná 2 v Novej Bani s elánom a radosťou trénujú v priestoroch telocvične ZŠ J. Zemana a, samozrejme, ak nám v jarných mesiacoch počasie dovoľí, tak aj na čerstvom vzduchu na školskom ihrisku v areáli našej MŠ. Hlavným cieľom tréningov je prostredníctvom hry, resp. pohybovej hry učiť deti správnym pohybovým zručnostiam, športovým pravidlám v duchu fair play hry, vzájomnej komunikácii pri tvorbe pravidiel a tímovej spolupráci. Okrem iného sa deti učia hodnotám pre život, ako sú rešpekt, disciplína, česť a vytrvalosť.

Zdravou súťaživosťou deti prekonávajú svoje limity, aby sa raz z nich stali možno takí športovci a olympijskí víťazi, ako je zakladateľ O2 ŠAMT - Matej Tóth.

Mgr. Ľudmila Bedenská, MŠ Nábřežná 2, Nová Baňa

Pár informácií o zemaňákoch

Keďže sa blíži čas zápisu do 1. ročníka, chceli by sme vám predstaviť našu školu trošku podrobnejšie, aby ste získali celistvejšiu predstavu o našom fungovaní.

Sme ZÁKLADNÁ ŠKOLA JÁNA ZEMANA NOVÁ BAŇA. Sme škola využívajúca tvorivé a moderné metódy vzdelávania a zážitkové učenie. Sem patrí ŠKOLORÁNO – ranná komunita s triednym učiteľom, ktorá pomáha rozvíjať komunikačné schopnosti, ktoré patria k hlavným hodnotám školy. Žiaci sa tu naučia vyjadriť svoj názor bez strachu a s pocitom vypočutia. Patrí sem aj vlastný predmet PRÁCA S INFORMÁCIAMI A KOMUNIKÁCIA, kde si žiaci rozvíjajú čitateľskú a finančnú gramotnosť, čo znamená, že sa nestretia vo svete informácií ani financií. Ďalšou, pre deti zaujímavou formou vyučovania je OUTDOOROVÉ VYUČOVANIE, čiže učenie vonku. V areáli školy sa nachádzajú ŽIVÁ UČEBŇA, DAŽDOVÁ ZÁHRADA, JAZIERKO, DVA ALTÁNKY, kde sa dá krásne učiť vonku, na čerstvom vzduchu. Oblíbené u žiakov je aj TEMATICKÉ VYUČOVANIE, ktoré prebieha každý druhý aktuálny týždeň. Tu sa žiaci dozvedajú informácie zábavnou formou, najaktívnejší je tu žiak, ktorý vypracováva teoretické i praktické úlohy, čo vždy vyvrcholí pocitom dobre vykonanej práce a sebarealizácie. Samozrejme, keďže máme PLNE VYBAVENÉ ODBORNÉ UČEBNE, žiaci zažívajú takéto zábavné hodiny plné bádania aj počas bežných vyučovacích hodín. Praktickými cvičeniami rozvíjajú svoje pozorovacie i manuálne schopnosti, čo im pomáha aj v iných predmetoch. Súčasťou odborných učební sú aj moderné didaktické a učebné pomôcky, a to interaktívne tabule, mikrobity, interaktívna podlaha, tablety, grafické tablety, počítače, interaktívne programy, 3D tlačiareň, ...

Ďalším benefitom školy je vyučovanie ANGLICKÉHO JAZYKA od 1. ročníka, pretože štandardne sa učí až od 3. ročníka. Od 7. ročníka pribúda druhý cudzí jazyk, kde majú na výber z dvoch variant, a to buď NEMECKÝ alebo RUSKÝ JAZYK. Celý vyučovací proces je realizovaný tímom KVALIFIKOVANÝCH pedagogických zamestnancov a ODBORNÝM PODPORNÝM TÍMOM, ktorý tvorí ŠPECIÁLNY PEDAGÓG, ŠKOLSKÝ PSYCHOLÓG, 7 ASISTENTOV, ŠKOLSKÍ DIGITÁLNI KOORDINÁTORI, KARIÉRNÝ A VÝCHOVNÝ PORADCA, ktorí zabezpečujú starostlivosť o NADANÝCH žiakov a žiakov s INDIVIDUÁLNYMI potrebami.

Škola plne podporuje žiakov v dosahovaní úspechov nielen vo vedomostných, ale aj v športových a umeleckých súťažiach, o čom svedčí aj veľké množstvo úspešných riešiteľov olympiád a množstvo umiestnení až v krajských kolách.

Škola ponúka množstvo pohybových aktivít nielen v rámci edukácie, ale aj mimo nej. Veľkou výhodou je vlastná telocvičňa, kde sa nachádza JEDNA VEĽKÁ A JEDNA MALÁ TELOCVIČŇA, ktoré sú vybavené množstvom moderného atletického a športového náradia a náčinia, takže tu môže prebiehať plnohodnotné paralelné vyučovanie dvoch tried. K dispozícii je aj moderné viacúčelové vonkajšie športovisko aj multifunkčné ihrisko. Žiaci môžu navštevovať florbalový a volejbalový krúžok aj športové hry. Škola ponúka kurzy PLÁVANIA a KORČULOVANIA v 8. ročníku, ŠKOLY V PRÍRODE od 1. ročníka podľa záujmu.

Nemenej dôležitá je aj efektívna komunikácia UČITEĽ – RODIČ – ŽIAK, ktorá prebieha prostredníctvom edupage, kde rodič dokáže vybaviť a dokonca aj zaplatiť všetko - krúžky, jedáleň, ospravedlnenky na jednom mieste pár klikmi.

Škola organizuje rôzne besedy a aktivity na aktuálne témy protidrogovej prevencie a šikany, besedy s policajtmi a zaujímavými ľuďmi, ktorí prezentujú žiakom svoje vlastné skúsenosti, čo je pre nich veľmi zaujímavé.

Škola je zapojená do rôznych projektov - ZELENÁ ŠKOLA, GLOBE, ŠPORTOVÁ AKADEMIA MATEJA TÓTHA, kde si žiaci rozvíjajú svoj rozhľad v danej tematike, čo prispieva k všeobecnému rozvoju osobnosti žiakov.

Nezabúdame ani na voľné chvíle žiakov. Na chodbách sú zriadené relaxačné zóny s minifutbalom, futbalom, tulivakmi, závesnými hojdacími kreslami, čitateľskými kútikmi, akváriom, pódium, kde deti relaxujú počas prestávok. Nemej dôležité sú aj toalety, ktoré sú na každej chodbe aj pre chlapcov, aj pre dievčatá, aj s hygienickými pomôckami.

VYUČOVANIE KONČÍ MAXIMÁLNE ŠIESTOU VYUČOVACOU HODINOU. Škola poskytuje bezpečné prostredie a areál, v ktorom prebieha aj pestrá a aktívna činnosť ŠKD NADŠTANDARDNE už od 6.00 až do 17.00 hod.

Pestrú a vyváženú stravu poskytuje moderná jedáleň. K dispozícii je výber z dvoch jedál z pohodlia domova cez edupage.

Dôležitá je aj podpora a spolupráca so zriaďovateľom.

A čo sa týka BUDÚCICH PRVÁČIKOV, tí sa majú tiež na čo tešiť. V školskej lavici ich budú čakať učebné pomôcky, ale aj úbor, šiltovka a tričko ZDARMA. TEŠÍME SA NA VÁS.

**ĎAKUJEME ZA VAŠU PRIAZEŇ A PODPORU
A TEŠÍME SA NA SPOLUPRÁCU.**

Mgr. Denisa Bátorová

Príspevok neprešiel jazykovou kontrolou.

Príspevok neprešiel jazykovou kontrolou.

Škola, kde to žije...

V našej škole bol február nabitý aktivitami. Hneď na začiatku mesiaca sme sa venovali orálnemu zdraviu, ktoré je dôležité v každom veku. Naša školská zdravotná sestra nám priblížila svoju prezentáciou, čo všetko spôsobuje nedostatočná a nepravidelná hygiena našich zúbkov. Z toho dôvodu je prevencia a dodržiavanie optimálnej orálnej hygieny veľmi dôležitá. Keď už vieme, ako sa o našu ústnu dutinu starať, tak si môžeme dopriať aj sladké pokušenie, ktoré sme mohli ochutnať na našom karnevale. Krásne masky, veľa dobrej nálady a smiech veru nechýbal. Pripomenuli sme si aj Valentína a vyrobili krásne valentínky pre svojich blízkych, ktorých ľúbime. Musíme spomenúť aj školské divadlo „Cesta do rozprávky“, kde si vychovávateľky v ŠKD pripravili pre žiakov rozprávkové popoludnie. Ich herecké výkony boli na vysokej úrovni. To, že sú naši žiaci športovo zdatní, už vieme, ale v dnešnej počítačovej usedennej dobe, je dobré si pripomenúť, že pohyb zlepšuje psychické zdravie. Takýto „športový deň“, kde si všetci mohli preveriť svoje pohybové zručnosti, koordináciu a motoriku, nám pripravila M. Kokavcová.

Najväčšími udalosťami februára boli ZIMNÉ NÁRODNÉ HRY ŠPECIÁLNYCH OLYMPIÁD SLOVENSKO A ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA V LEVICIACH. Keďže sa olympiády konali v rovnakých dňoch, museli vzniknúť dve výpravy žiakov.

Prvá výprava sa pod vedením učiteľa M. Mikušku v dňoch 14.2. - 16.2. 2024 zúčastnila Zimných národných hier Špeciálnych olympiád Slovensko, ktoré sa konali na Štrbskom plese. Štyria žiaci našej školy sa zúčastnili pretekov v bežeckej lyžovaní a behu na snežniciach. Naša prvá výprava bola ziskom troch zlatých, jednej striebornej a jednej bronzovej medaily mimoriadne úspešná. Stihli aj vlastivedné zastávky a výlety na Vojenský cintorín vo Važci a Tatranský dom na Hrebienku.

Druhá výprava vycestovala 15.2.2024 na Športovú olympiádu v Leviciach a našich žiakov sprevádzali a podporovali Dáška a Majka. Z ôsmich škôl si svoje sily zmeralo 40 športovcov v štyroch disciplínach a v boccii. Naším športovcom sa i napriek veľkej konkurencii darilo a priniesli jednu zlatú, jednu striebornú a jednu bronzovú medailu. Obidvom výpravám srdečne gratulujeme.

Tu však ešte nekončíme. Pre starších žiakov bola 16.2.2024 pripravená výchovno-vzdelávacia aktivita „Prevencia drogových závislostí - cesta

k zdravému životnému štýlu mladého človeka.“ Veľmi prínosné a nesmierne užitočné informácie nám priniesla E. Martincová, naša školská zdravotná sestra, kde aktivitami priblížila problematiku návykových látok a ich fatálne následky pre spoločnosť. Koniec mesiaca ukončíme aktivitou „Škola chrbita - každý krok sa počíta.“ Ďakujeme všetkým zamestnancom školy za ich úžasnú aktivitu, tvorivosť a radosť, ktorú prinášajú našim žiakom v Spojenej škole Nová Baňa.

Janka Červenáková, foto: Dáša Lopúchová

Aktualizačné vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov Spojenej školy Nová Baňa

Keď naši žiaci mali oddych od školských povinností, počas jarných prázdnin sa v dňoch 19.-20.2.2024 stretli zamestnanci z troch pracovísk zo Školskej, Rekreačnej cesty a z Bernolákovej-NKS. Počas týchto dvoch dní sme sa niečo nové dozvedeli, viedli rôzne diskusie a realizovali zaujímavé aktivity. Cieľom vzdelávania je vniesť poznatky do pracovného, ale aj osobného života.

V pondelok 19.2.2024 nám zrealizovala celodenný workshop mentorka Dáša Kúdelová Kopčanská pod názvom „Ľudské práva v edukačnom procese.“ O danej problematike sme sa oboznámili zaujímavým spôsobom, a to realizáciou úžasných aktivít, kde v jednej z nich sme z minúty na minútu „prichádzali o svoje práva.“ Naše pocity boli veľmi zmiešané a až vtedy si človek uvedomí, čo všetko máme a čo je v živote dôležité. V tichosti sme si vypočuli zážitky zo života nielen našej mentorky, ale aj z ukážok ľudských príbehov, ktorých práva boli zneužitá. Priblížili sme si historické aspekty ľudských práv, oboznámili sa so špecifickými skupinami občanov, rozprávali sme sa o organizáciách, ktoré garantujú ochranu ľudských práv a, samozrejme, venovali sme sa aj ľudským a občianskym právam v školskom prostredí.

V utorok 20.2.2024 sme pokračovali vo vzdelávaní s pani Mgr. Annou Škvarkovou na tému „Podporné opatrenia pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.“ Mgr. A. Škvarková nás oboznámila s novinkami zo vzdelávania žiakov so ŠVVP, ako realizovať a zabezpečiť efektívne vzdelávanie, primeraný stupeň vzdelávania a pomôcť k rozvoju schopností a osobitostí žiakov. Dozvedeli sme sa o cielových a špecifických podporných opatreniach. Upresnila základné princípy tvorby individuálneho vzdelávacieho programu, jeho význam a aplikáciu v edukačnom procese.

Dáše Kúdelovej Kopčanskej a Mgr. Anne Škvarkovej ďakujeme za informácie, novinky v daných témach a príjemnú atmosféru, ktorú nám vytvorili počas vzdelávania.

Janka Červenáková, foto: Janka Červenáková, Lenka Vargová

Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou

Škola poskytuje vzdelávanie žiakom, ktorí potrebujú pomoc pri rozvíjaní rečových a jazykových schopností. Žiaci si svoje rečové schopnosti rozvíjajú nielen v triedach za školskou lavicou, ale aj v aktivitách, ktoré im škola ponúka mimo vyučovania. Február nebol výnimkou a svoje jazyčky si rozviazali aj pri zábave či kultúrnom vyžití. Okrem karnevalu a veselých masiek sme v našej škole privítali poľovníčku Janku Varhaníkovú, ktorá žiakom porozprávala, ako sa starať o lesné zvieratká v zime. O niekoľko dní sa žiaci vybrali do Bábkového divadla v Banskej Bystrici, kde si užili veselé Dve rozprávky na brušku.

Janka Červenáková, foto: Drahoslava Pšenáková

ZÁKLADNÁ ŠKOLA PRE ŽIAKOV S NARUŠENOU KOMUNIKAČNOU SCHOPNOSŤOU

PO PRVOM ÚSPESNOM ROKU VZDELÁVANIA ŽIAKOV,
POKRAČUJEME V ŠKOLSKOM ROKU 2024/2025
PRÍPRAVNÝM, PRVÝM A DRUHÝM ROČNÍKOM.

Ďakujeme rodičom za dôveru a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Bernoláková 9, Nová Baňa

0911 505 589

Logopedická škola Nová Baňa

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Základná škola sv. Alžbety v Novej Bani

Čo nového v ZŠ sv. Alžbety

V okresnom kole vo vybjanej obsadilo družstvo dievčat 2. miesto. Reprezentovali nás Vanesa Adamcová, Nela Barboríková, Nela Cicková, Elin Holubová, Laura Koniarová, Ema Meňhertová, Ivana Obrcianová, Viktória Sedliaková, Hanka Szúcssová, Tamara Valentovičová, Karolína Vrabčeková.

V okresnom kole súťaže v prednese slovenskej povesti Šaliansky Matko boli úspešní všetci naši zúčastnení žiaci, ktorí zároveň postúpili do krajského kola. V I. kategórii zvíťazil Jakub Jurášik, v II. kategórii Laura Wolfová Uka a v III. kategórii Ivana Obrcianová.

Vítazom okresného kola Biologickej olympiády v kategórii C sa stal Dávid Krčmárik, ktorý postúpil do krajského kola.

Darilo sa aj chlapcom 9. ročníka Matúšovi Tencerovi a Marekovi Cickovi, ktorí v krajskom kole Technickej olympiády obsadili v kategórii A 2. miesto a boli úspešnými riešiteľmi. Spoločne vyrábali drevený kvetináč a svoje teoretické vedomosti museli preukázať vo vedomostných testoch.

V okresnom kole v stolnom tenise žiakov obsadilo družstvo dievčat 2. miesto. Za družstvo súťažili Dominika Kráľová, Kristína Kráľová, Ivana Obrcianová, Barbora Štullerová. Družstvo chlapcov v zložení Jakub Fidermák, Vladimír Kovarik, Filip Valachovič, Noel Vallo si vybojovalo 2. miesto.

V okresnom kole Dejepisnej olympiády sa najviac darilo týmto žiakom: v kategórii C si postup do krajského kola zaistila 2. miestom Dominika Kráľová, Noel Vallo bol úspešný riešiteľ a obsadil 3. miesto; v kategórii D obsadila Tamara Zumerlingová 2. miesto a postúpila do krajského kola; v kategórii E zvíťazila Nikola Štrbová, Michal Holý obsadil 2. miesto a obaja postúpili do krajského kola; v kategórii F získal Jakub Fidermák 2. miesto, bol úspešným riešiteľom.

Vo Výberovom turnaji žiakov novobanských základných škôl vo futbale sa najviac darilo nasledovným družstvám: Žiaci z 1. B obsadili 2. miesto, keď za triedu súťažili Lujza Betková, Daniel Borovský, Amália Debnárová, Silvia Kočalková, Alžbeta Krčmáriková, Šimon Laktiš, Klára Naništová, Sebastián Rumanko, Matúš Tužinský, Dorota Vlčková. Žiaci z 1. A si vybojovali 3. miesto, pričom triedu reprezentovali Marek Búry, Adriana Hanna Danišová, Anna Gregorová, Janko Havran, Veronika Horniaková, Jonáš Polc, Štefan Polnišer, Lucia Štullerová. Družstvo 2. ročníka získalo 2. miesto. Tvorili ho Oliver Brnka, Samuel Budinský, Erik Červenák, Štefan

Horniak, Jorik Hudec, Jakub Jurášik, Patrik Polc, Nathan Siman.

V okresnom kole Olympiády v anglickom jazyku boli úspešnými riešiteľkami Nikola Štrbová (kategória 1A) a Barbora Štullerová (kategória 1B).

V krajskej súťaži odborných vedomostí a zručností pre žiakov 8. a 9. ročníkov ZŠ „Technický talent 2023“ nás reprezentovalo družstvo v zložení Matúš Tencer, Marek Cicko, Noel Vallo, Dominika Kráľová, Kristína Kráľová, ktoré obsadilo 3. miesto. V teste technických vedomostí obsadila Dominika Kráľová v kategórii dievčat 1. miesto.

Do ďalších dvoch tried pribudli nové modernejšie interaktívne tabule, na ich zakúpenie sme použili prostriedky z pomoci grantového programu pre cirkevné školy Renovabis, ktoré nám boli schválené na základe úspešného projektu vo výške 3400€.

Žiaci ôsmeho ročníka absolvovali na Drozdove lyžiarsky kurz. Ďakujeme Mgr. Petrovi Hudecovi, Bc. Timei Plachyovej, Mgr. Jurajovi Kološovi a Veronike Minárovej za službu lyžiarskych inštruktorov.

Tretiaci sa učili plávať na plaveckom výcviku v hoteli Sitno vo Vyňniach pod odborným vedením Mgr. Ľuboslava Zumerlinga a Mgr. Andrei Štullerovej.

Ďakujem všetkým žiakom za úspešnú reprezentáciu školy aj nášho mesta. Veľká vďaka patrí aj ich pedagógom za prípravu na súťaže, inštruktorom lyžiarskeho a plaveckého výcviku za trpezlivosť s našimi žiakmi. Zvlášť patrí poďakovanie našim deviatakam, ktorí vynikajúco zvládli organizáciu žiackeho karnevalu pre 2. stupeň. Ako trieda sa spoločne obliekli do masiek – mimoňov, pripravili pre mladších žiakov hry, tombolu, občerstvenie a zvládli aj úlohu DJ-ov. Táto aktivita deviatakov sa stáva tradíciou, čo nás veľmi teší.

PaedDr. Monika Solčanová

Motivačné štipendiá po prvýkrát na SOŠ obchodu a služieb

Ďakujeme mestu Nová Baňa za finančnú podporu, vďaka ktorej sme po prvýkrát v histórii udelili motivačné štipendiá. V každom odbore bol vyhodnotený „Najlepší žiak odboru“ za prvý polrok školského roka 2023/2024, ktorý získal motivačné štipendium vo výške 50€.

Žiaci boli hodnotení na základe internej smernice na určenie postupov pri poskytovaní motivačných štipendií, kde sa okrem prospechu zohľadňovala aj účasť na súťažiach, aktivitách, prezentácii školy a dochádzka.

Motivačné štipendium a titul „Najlepší žiak odboru“ získali:

učebné odbory:

- kuchár – Ján Gonda, 3.C
- čašník, servírka - Laura Brodzianska, 1.C
- mechanik, opravár – Miroslav Mádel, 3.C
- potravinárska výroba – Ľubica Santová, 2.D

študijné odbory:

- škola podnikania – Alexandra Ricottiová, 1.A
- podnikanie v remeslách a službách - Pavol Vozár, 1.N

Úspešným žiakom blahoželáme a prajeme, nech motivačné štipendium je pre nich nielen potešením, ale aj motiváciou na udržanie výborných študijných výsledkov.

Ing. Katarína Garajová, riaditeľka školy

POTREBUJETE ZÍSKAŤ VÝUČNÝ LIST?

V školskom roku 2024/2025 ponúkame externé štúdium!

MATURITA U NÁS V NADSTAVBOVOM ŠTÚDIU

Chceli by ste si doplniť vzdelanie?

Učebné odbory 3-ročné:

Kuchár	- učebný odbor
Čašník, servírka	- učebný odbor
Mechanik opravár - stroje a zariadenia	- učebný odbor

U nás sú vítaní všetci!

SOŠ obchodu a služieb
Nová Baňa

tel: 045/68 55 585
0947 923 378
www.sosnb.sk

e-mail:
sekretariat@sosnb.sk

AK VLASTNÍTE VÝUČNÝ LIST A CHCETE VYŠŠIE VZDELANIE, NEVÁHAJTE!

U nás sú vítaní všetci!

2-ročné nadstavbové štúdium

6403 L

podnikanie v remeslách a službách

TEŠÍME SA NA VÁS!

SOŠ obchodu a služieb Nová Baňa
www.sosnb.sk

tel: 045/68 55 585
0947 923 378

e-mail:
sekretariat@sosnb.sk

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

ŠTUDENTSKÝ PLES a FAŠIANGOVÁ ZÁBAVA pod taktovkou Gymnázia Františka Švantnera dopadli na VÝBORNÚ!

ĎAKUJEME všetkým, ktorí prijali naše pozvanie, prišli sa zabaviť a podporiť aj takýmto spôsobom našu školu!

Ďakujeme p. Maslenovi - Dumas Hronský Beňadik za pagáče a koláče, p. Marošovi Kráľovi za finančný príspevok na hudbu a p. Vozárovi - Branko Hrabiny za sponzorskú výzdobu sály.

Ďakujeme všetkým sponzorom tomboly, ochotným rodičom, zamestnancom, študentom a priateľom školy! Všetkých sponzorov bohatej tomboly (spolu 175 cien) nájdete na stránke školy.

Ďakujeme DJ - p. Uhreckému za hudobnú produkciu počas oboch podujatí, folklórnemu súboru Háj a tímu Branko Hrabiny za celkové zabezpečenie fašiangovej zábavy!

Ďakujeme všetkým zabávajúcim sa za veľký záujem o tombolové lístky – všetky finančné prostriedky budú použité na činnosť školského parlamentu a vzdelávacie aktivity pre študentov gymnázia.

Vidíme sa o rok!

PaedDr. Renáta Juhásová, riaditeľka GFŠ

VÁŽENÍ RODIČIA, MILÍ ZÁUJEMCOVIA O ŠTÚDIUM V GYMNÁZIU FR. ŠVANTNERA NOVÁ BAŇA, KURZY SÚ ZAMERANÉ NA PRÍPRAVU NA PRIJÍMACIE POHOVORY. SÚ URČENÉ ZIAKOM DEVIATYCH ROČNÍKOV, KTORÍ SI PODAJÚ PRIHLÁŠKU DO NAŠEJ ŠKOLY NA ŠTVOROČNÉ ŠTÚDIUM.

TERMÍNY A OBSAH:

slovenský jazyk a literatúra

- 2.4.2024 od 09.00 do 10.00
1. hodina: morfológia, práca s textom
9.4.2024 od 15.30 do 16.30
2. hodina: syntax, práca s textom
16.4.2024 od 14.30 do 15.30
3. hodina: literatúra, práca s textom
23.4.2024 od 15.30 do 16.30
4. hodina: sloh, práca s textom

matematika

- 2.4.2024 od 10.00 do 11.00
1. hodina: úprava výrazov, riešenie rovnic, slovné úlohy
9.4.2024 od 14.30 do 15.30
2. hodina: úlohy na pomer, percentá, obvody a obsahy rovinných útvarov
16.4.2024 od 15.30 do 16.30
3. hodina: premena jednotiek, povrchy a objemy telies, slovné úlohy
23.4.2024 od 14.30 do 15.30
4. hodina: úlohy na kombinatoriku, štatistiku, funkcie a grafy

Výhodou týchto kurzov je, že sa žiak môže zúčastniť všetkých častí alebo iba tých, čo obsahujú učivo, ktoré si žiak potrebuje zopakovať.

BLIŽŠIE INFORMÁCIE O KURZOCH dostane každý zákonný zástupca v mesiaci MAREC na mail, ktorý uviedol v prihláške na našu školu. Kurzy sa uskutočnia IBA prezenčne a BUDÚ SPOPLATNENÉ symbolickou sumou.

Tešíme sa na teba!

+421 45 6857092

@ gfs@gfsnbana.edu.sk

Bernoláková 9, 968 01 Nová Baňa

Tešíme sa z pekných výsledkov, a preto sa chceme pochváliť!

V celoslovenských kolách predmetových olympiád už máme svoje zastúpenie!

Naše študentky Eva a Ema sa vďaka svojej snaživosti, húževnatosti a bojovnosti umiestnili v kraji na 2. mieste a obe postupujú do celoslovenského finále.

Eva Žilková, študentka 3.A, sa svojou usilovnosťou prebojovala v Chemickej olympiáde kategórie A, ktorá je určená pre študentov 3. a 4. ročníka, zo školského kola do krajského kola.

Krajské kolo sa konalo na UMB v Banskej Bystrici a študenti museli zabojsť dvakrát. Prvý deň realizovali

experimentálne práce a druhý deň súperili v teoretických úlohách z anorganickej, analytickej, fyzikálnej chémie a biochémie.

Eva sa pripravuje pod vedením RNDr. D. Benčatovej.

Ema Eliasová zo 4.A, víťazka školského kola Olympiády ľudských práv, nepodcenila prípravu a dokázala, že systematická práca a príprava sú nevyhnutným predpokladom úspechu na takomto stupni súťaže.

V krajskom kole, ktoré sa konalo v priestoroch Pamätníka SNP v Banskej Bystrici, ukázala, že je zorientovaná v problematike ľudských práv a vie reagovať na aktuálne problémy našej spoločnosti.

Ema sa pripravuje pod vedením PaedDr. L. Husárovej.

Veríme, že obe naše dievčatá zvládnu náročnú prípravu, zúročia všetky vedomosti a skúsenosti a úspešne zabojsujú aj v celoštátnych kolách svojich predmetových olympiád.

ĎAKUJEME za skvelú reprezentáciu a držíme palce aj naďalej!

Ďalší pekný úspech prinieslo hodnotenie škôl INEKO – opäť sme sa zaradili medzi školy s veľmi dobrými výsledkami žiakov!

Naše malé gymnázium obhájilo v aktuálnom hodnotení INEKO 4. miesto z minulého roka v rámci gymnázií Banskobystrického kraja, dokonca v hodnotení gymnázií v pôsobnosti BBSK sme postúpili z 3. na 2. miesto.

Tento krásny úspech je výsledkom obetavej práce pedagógov, odborných i nepedagogických zamestnancov školy, výsledkom snahy našich študentov a záujmu rodičov.

ĎAKUJEME každému, kto nás akýmkoľvek spôsobom podporuje, lebo je to náš spoločný úspech!

PaedDr. Renáta Juhásová
riaditeľka školy

**PEKNÝ ÚSPECH V RÁMCI
HODNOTENIA ŠKÔL**

OPĀT SME SA ZARADILI MEDZI GYMNÁZIÁ
S VEĽMI DOBRÝMI VÝSLEDKAMI ŽIAKOV

NAŠE MALÉ GYMNÁZIUM
OBHÁJILO V AKTUÁLNOH
HODNOTENÍ INEKO
4. MIESTO Z MINULÉHO ROKA
V RÁMCI GYMNÁZIÍ
BANSKOBYSTRICKÉHO KRAJA

V HODNOTENÍ GYMNÁZIÍ
V PÔSOBNOSTI BBSK NÁM PATRÍ
2. MIESTO

TENTO KRÁSNY ÚSPECH JE VÝSLEDKOM OBETAVEJ PRÁCE PEDAGÓGOV,
ODBOBNÝCH I NEPEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY, VÝSLEDKOM
SNAHY NAŠICH ŠTUDENTOV A ZÁJUMU RODIČOV O NAŠU ŠKOLU.
ĎAKUJEME KAŽDÉMU, KTO NÁS AKÝMKOĽVEK SPÔSOBOM PODPORUJE,
LEBO JE TO NÁŠ SPOLOČNÝ ÚSPECH!

Najstaršie dejiny novobanských lesov

Život človeka je od nepamäti spätý s lesom. Už v dobe kamennej bol zdrojom obživy. Následne zdrojom poľnohospodárskej pôdy a základom živočíšnej výroby, keď poskytoval pastvu pre chov dobytka. Drevo z lesov bolo a aj je tiež drevom ako palivo či stavebný materiál. Les je zdrojom surovín pre remeselnú a zdrojom energie pre priemyselnú výrobu. V čase nepokojov poskytoval ľuďom útočisko. V neposlednom rade tiež drevom na banskú činnosť, čo výrazne ovplyvnilo aj Novú Baňu. Lesníctvo sa dlho nevedelo odpútať od baníctva a tak nariadenia vydávané pre rozvoj banskej činnosti boli prvými nariadeniami aj pre lesné hospodárstvo.

Ako bol les prospešný pre človeka, tak bol človek škodlivý pre les. Nerozvážne plytvanie drevom či nekontrolované pasenie oviec, kôz a ošípaných spôsobovali značnú degradáciu lesných porastov. Ochrana lesa, ako ju poznáme, nebola samozrejmosťou a jej nesmelé začiatky môžeme datovať až do obdobia kráľa Žigmunda Luxemburského.

Prvá písomná zmienka o Novej Bani pochádza z roku 1337. Úzko súvisí práve s banskou činnosťou, ktorá významne ovplyvnila tunajšie lesné hospodárstvo. Z metačnej listiny z roku 1355 vieme, že väčšinu vtedajšieho majetku mesta tvorili lesy. Archivár Ferdinand Boček odhadol rozlohu novobanských lesov v tomto období na 10 000 katastrálnych jutár (5756 ha). O veľkosti lesov môžu svedčiť aj vtedajšie pomenovania potokov – Jedľová (Starohutský potok) a Buková (Novobanský potok) Štiavnica.

V súvislosti s banskou činnosťou narastala spotreba dreva. Banské podniky a hámre, ako najväčší spotrebitelia, drevo využívali na výdrevy,

stavby, kurivo i pri tavení kovov. Drevo do podnikov sa dalo zabezpečiť len tak, že sa správa nad lesmi sústredila v rukách banských komorských grófov. Problematika správy lesa aj preto patrila medzi najčastejšie sťažnosti adresované mestskej rade v Novej Bani. V roku 1426 nariadil kráľ Žigmund Luxemburský zvolenskému županovi Ilsvaimu povinnosť vydávať drevo pre komorské bane z kráľovských lesov. Určené miesta v lese sa mali riadne vyrábať a až potom bolo možné prejsť na inú časť. V tomto nariadení je vôbec prvá zmienka o rúbaniskách. Premena týchto miest na oráčinu sa nedovoľovala. Les tam mal byť obnovený pomocou „semenných stromov.“

Banské mestá dostali privilégium od kráľa Vladislava II. Jagelovského. V roku 1496 nariadil majiteľom lesov v okolí Banskej Štiavnice, aby banskoštiavnickým baníkom vydávali drevo potrebné na prevádzku bezplatne a bez prekážky. Toto privilégium potvrdil v rokoch 1500 a 1504 pre sedem stredoslovenských banských miest (Zväz stredoslovenských banských miest). Tiež zaručil, že drevo na udržiavania baníctva sa mohlo rúbať a zbierať vo všetkých kráľovských lesoch. Platilo pre Tekovskú, Hontiansku, Zvolenskú a Turčiansku stolicu. Dokonca nemuseli brať ohľad ani na to, či je zaťažené záložným právom.

Po bitke pri Moháči (1526) a nástupe Habsburgovcov na uhorský trón sa zmenilo spravovanie lesov i baní. Hospodárstvo zdevastované vojnami a snaha pozdvihnúť ho viedlo v roku 1545 v Tekovskej stolici k zákazu vyberať dane od uhliarov, drevorubačov a banských robotníkov, súčasne bolo zakázané odvádzat ich k vojsku. Správa z roku 1535 hovorí o tom, že v doline Morava vyhotovovali drevené uhlie a vyrábali šindle, lebo tu bolo kvalitné drevo.

Spravovanie lesov a baní prešlo pod správu Dolnouhorskej kráľovskej komory. Otázkou lesov komora zverila štajerskému lesmajstrovi Hohenwartovi, ktorý si v roku 1547 obzrel lesy v povodí Hrona. Jeho správu možno považovať za 1. odborný opis lesných porastov a za 1. lesný hospodársky plán na využitie lesov na území dnešného Slovenska. Hohenwartove plány a návrhy boli základom súpisu lesníctva na našom území. Pôsobil za vlády panovníka Ferdinanda I., ktorý sa okrem iných otázok zaujímal aj o ochranu lesov. V roku 1555 vydal nariadenie proti škodlivému salašníctvu. Dňa 23. júna 1558 nariadil ochranu lesov ležiacich v obvode banských a hutných miest a ustanovil inštitúciu lesných hájnikov, ktorí dozerali na lesy. Na základe návrhov kráľovských komisárov v roku 1563 Ferdinand I. Habsburský vydal lesný poriadok a dal zostaviť riadny súpis lesov. Ako vzor im poslúžil haľštatský lesný štatút z roku 1561. Okrem iného schválil a nariadil vytvoriť aj služobný poriadok pre vedúcich lesných robotníkov. V tomto smere neskôr pokračoval aj jeho nástupca Maximilián II.

Mgr. Katarína Stredáková
Pohronské múzeum

KNAUF INSULATION

Spoločnosť KNAUF INSULATION, s.r.o. Nová Baňa sa rozhodla

ODPREDAŤ

NEBYTOVÉ PRIESTORY - na pozemku 4458/2 celkom 92,81 m² (+ príslušné pozemky)

POZEMOK - 4458/1 celkom 582 m²

Ak máte záujem o kúpu, Vaše ponuky očakávame v zalepenej obálke do 30/04/2024

Označte ju nápisom „BYTOVKA“ a vhoďte do schránky „POŠTA“ vo vestibule administratívnej budovy Knauf Insulation

Minimálna cena – nebytové priestory 499 €/m²; pozemok 40 €/m²

Ďakujeme

Dňa 8. februára 2024 uplynulo už 9 rokov odvtedy, čo nás navždy a bez rozlúčenia opustil

Miško Návarka.

*Náš milovaný Miško, stále nám veľmi chýbaš.
Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.
smútiaca rodina Návarková*

Dňa 19. marca 2024 uplynie 1 rok, čo nás navždy opustil môj drahý brat

Blažej Forgáč.

*S láskou na neho spomína celá rodina,
sestra, dcéry, syn, vnúčatá a pravnúčatá.
Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.*

Tí, čo ju poznali, spomenú si.
Tí, čo ju milovali, nezabudnú.
Dňa 24. marca uplynie 14 rokov od chvíle,
keď nás opustila naša mama a starká

Helena Kvasničková.

S láskou spomínajú manžel, dcéry a vnúčatá.

Dňa 11. marca 2024 sme si pripomenuli 1. výročie od chvíle, keď nás navždy opustil manžel, otec a starý otec

Vendelín Šály.

*Aj keď nie si medzi nami,
v našich srdciach stále žiješ s nami...
S láskou spomínajú manželka, dcéra a syn s rodinami.*

Už navždy ti prestali hviezdy svietiť a slnko ťa hriať, ale tí, čo ťa radi mali, neprestanú na teba spomínať. Aj keď nie si medzi nami, nikdy nebývame sami, v srdciach žiješ stále s nami.

Dňa 29. marca 2024 si pripomenieme už 23. výročie smutnej chvíle, keď nás vo veku 68 rokov navždy opustil manžel, otec, starý otec a prastarý otec

Jozef Kašjar z Orovnice.

S láskou a úctou spomínajú synovia a dcéry s rodinami.

Dňa 21. marca 2024 uplynú 2 roky, čo nás navždy opustila milovaná manželka

Viera Mazanová.

*Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.
S láskou spomína manžel a celá rodina.*

Terézia Štrbiková, r. Kráľová
*30.9.1949 – † 14.3.2019

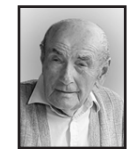
Päť rokov prehadzujem listy v kalendári, vždy si spomeniem, koľko času od posledného zamávania na rozlúčku voda bystrinami preliala. Bola si prvým a najdôležitejším teplom, domovom, rukami v mojom živote. Teraz si mi hviezdou tam hore, za ktorou každým večerom so spomienkou pozerám.

Spomíname s láskou, maminka, babinka naša!

Dňa 12. februára 2024 sme si pripomenuli výročie, čo nás opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec

Štefan Suchý z Tekovskej Breznice.

S láskou spomína manželka s deťmi a ostatná rodina.

*Za všetku lásku a starostlivosť Tvoju,
čo s vďakou dnes Ti môžem dať...
Hrst' krásnych kvetov na pozdrav
a potom už len spomínať.*

Dňa 5. 4. 2024 si pripomenieme 5. výročie od chvíle, čo nás opustil náš otec

Ābel Palaj.

*S láskou spomínajú manželka, dcéra Janka s rodinou
a syn Ľuboš s rodinou, vnukovia.*

Spomíname a nezabúdame...

Dňa 6. marca 2024 uplynie 11 rokov od smutnej chvíle, keď nás opustil náš drahý manžel, otec a starý otec

Štefan Tužinský.

S láskou a úctou spomína celá rodina.

POĎAKOVANIE

*„Do večnosti odchádzaš spať.
Plače každý, kto Ťa mal rád.
Odchádzaš od nás, my ostávame v žiali,
no vždy budeš žiť v srdciach tých,
ktorí Ťa nekonečnou láskou milovali...“*

Touto cestou by sme chceli vysloviť úprimné poďakovanie všetkým príbuzným, priateľom, susedom a známym za prejavy sústrasti, spolupatričnosti a úcty na poslednej rozlúčke.

Veľké poďakovanie vyslovujeme pohrebnej službe Anjel za dôstojnú rozlúčku s našou milovanou

Jozefinou Pilčíkovou,

ktorá nás navždy opustila 10. februára 2024 vo veku 88 rokov.
Navždy zostaneš v našich srdciach!

smútiaca rodina

Evidenčné číslo: EV 3384/09. **ISSN:** 1338-7928. **Vydáva:** Mesto Nová Baňa, Nám. slobody č. 1, 968 01 Nová Baňa, zastúpené: Mgr. MVDr. Branislavom Jaľudom, PhD., MBA., primátorom mesta. IČO: 00 320 897. Toto číslo vyšlo v náklade 500 ks. **Adresa redakcie:** Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa. Tel.: 045/67 82 881, e-mail: noviny@novabana.sk, web: www.novabana.sk. **Vedúca redaktorka:** Mgr. Andrea Šipikalová, tel.: 045/67 82 881. **Redakčná rada:** Natália Pinková, Mgr. Alica Bindová, PhDr. Olga Lauková, PhD., Mgr. Ľudmila Rajnohová, PhDr. Lenka Šubová. **Jazyková úprava:** PaedDr. Renáta Juhásová. **Grafická úprava:** Bc. Ján Durovský. **Tlač:** Forpress NITRIANSKÉ TLAČIARNE s.r.o., Potravinárska 6, 949 01 Nitra, tel.: 0911 222 264. **Za obsahovú správnosť príspevku zodpovedá autor. Názory redakcie nemusia byť vždy totožné s názormi pisateľov. Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Textové príspevky nevraciam. Redakčná uzávierka:** 25. v mesiaci.

Úspešný začiatok pretekovej sezóny v Jazdeckej škole Beri

Po zimnej pauze a v plnej sile sme sa spolu s našimi koníkmi rozhodli pokračovať v zimnej sezóne kvalifikačnými pretekmi v Dunajskom Klátove v dňoch 20.1. – 21.1. 2024, na ktorých nás reprezentovali:

Tamarka Gregušková s kobyľkou Moly - 2. a 3. miesto v 60 cm a 70 cm
 Tamarka Gregušková s kobyľkou Adalim Summer Night – 4. miesto v 70 cm
 Viktória Šimčíková s koníkom Quentin – 2x 2. miesto v 70 cm a 80 cm

Dievčatá nezaháľali ani chvíľku a o týždeň sa konala výprava do žrebčína v Motešiciach na ďalšie parkúrové preteky, kde sme dosiahli ďalšie pekné výsledky:

Ela Námeštná s koníkom Don Matteo – 5. miesto, krížiky
 Paulínka Šuhajdová s koníkom Toti – 6. miesto, krížiky
 Tamarka Gregušková s kobyľkou Moly – 2. miesto v 50 cm, kategória pony a 2x 1. miesto v 60 cm a 70cm, kategória pony

Tamarka Gregušková s kobyľkou Adalim Summer Night – 2x 1. miesto, krížiky a 50 cm a 2. miesto v 70 cm, kategória pony

Dianka Fričová s koníkom Toti – 1. a 5. miesto v krížikoch a 50 cm

Dňa 2. 2. 2024 sme zamierili na parkúrové sústreďenie, ktoré sa konalo na Masarykovom dvore. Tu si dievčatá Tamarka Petrášová, Tamarka Gregušková a Nelly Guzmická spolu s ich koníkmi Adalim Summer Night a Olympia trénovali správne navedenie koňa na skok a optimálne tempo v parkúre.

Do Dunajského Klátova sme zavítali opäť 10.2. – 11.2. 2024, kde si naše jazdkyne vyskákali:

Tamarka Gregušková s kobyľkou Moly - 1. miesto v 60 cm
 Tamarka Gregušková s kobyľkou Adalim Summer Night – 3. a 4. miesto v 70 cm a 60 cm
 Viktória Šimčíková s koníkom Quentin – 2x 1. miesto v 70 cm a 80 cm

Vďaka týmto pretekom sa dievčatá úspešne kvalifikovali do finále Hall Showjumping Tour 2023/24, ktoré sa uskutoční už koncom marca.

Všetkým dievčatám aj koníkom ďakujeme za vzornú reprezentáciu klubu, súčasne ďakujeme mestu Nová Baňa za finančnú podporu pri všetkých akciách.

Hana Psoťková, členka jazdeckého klubu

Stolný tenis - výsledky

Nová Baňa - Šurany 16:2 /Mišík 4,5, Zigo 4,5, Páleník 3,5, Harmady 3, Kršiak 0,5/

Nová Baňa - Lehota 9:9 /Mišík 4,5, Zigo 2,5, Kršiak 1,5, Harmady 0,5/

Ludanice - Nová Baňa 8:10 /Zigo 4,5, Budinský 2,5, Kršiak 1,5, Páleník 1,5/

Žitavany - Nová Baňa 9:9 /Mišík 4,5, Harmady 2,5, Kršiak 2/

Nová Baňa - Bánov 12:6 /Mišík 4,5, Kršiak 2,5, Harmady 2,5, Páleník 2,5/

Tabuľka po 17. kole:

1. Nová Baňa	14	2	1	199:107	47
2. Komárno	12	2	3	185:121	43
3. N. Zámky	9	2	5	171:135	38

Rozpis zápasov:

18. kolo 24.02.2024 N. Baňa - Jacovce /17.00/

19. kolo 02.03.2024 N. Zámky - N. Baňa

20. kolo 09.03.2024 Komárno - N. Baňa

21. kolo 16.03.2024 N. Baňa - Žirany /17.00/

22. kolo 23.03.2024 Levice - N. Baňa

Ing. S. Katina

Stolnotenisový klub Nová Baňa

**VISEGRAD 4 BICYCLE RACE 2024
 & RESPECT LADIES RACE SLOVAKIA 2024
 6. - 7. 7. 2024 NOVÁ BAŇA**

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

<https://visegrad4bicyclerace.com>

Visegrad 4 Bicycle Race, Nová Baňa

visegrad4bicyclerace

Visegrad 4 Bicycle Race